Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рôкъ XIV. Скрентонъ, Па., Четверъ 22-го Марта, 1906. Число 12.

Vol. XIV. Scranton, Pa., Thursday, March 22, 1906. No. 12

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Марець.

22	Ч.	† 40 Мучениковъ
23	П.	Кондрата
24	С.	Софронія патр.
25	Н	4 п. Теоф.
26	П.	Никифора
27	В.	Венедикта
28	С.	Агапія

Просимо нашихъ читачѣвъ поглянути на осьму сторону „Свободы“; тамъ выписано якѣ дарунки даємо тимъ, що платять за „Свободу“ або „Читальню“:

До дарункôвъ тихъ мають лишь тѣ право, що теперь платять, отже не мають права тѣ що платили за „Свободу“ або „Читальню“ передъ тимъ заки еще тѣ дарунки були оголошенѣ. Такъ само не будуть мати права до тихъ дарункôвъ тѣ, котрѣ заплатять за „Свободу“ або „Читальню“ тодѣ, коли перестанемо се оголошене въ „Свободѣ“ друковати.

Редакція.

Звертаемо увагу усѣхъ тихъ Русинôвъ, що маючи до насъ якійсь інтересъ, намагають ся писати до насъ листы польскою мовою, (думаючи, що то краще и що то може свѣдчити о ихъ „учености“), що тихъ листôвъ читати не будемо, а вôдъ разу кинемо ихъ до коша. Се встыдъ и ганьба, щобы такій Русинъ, що вже тôлько натерпѣвся въ краю вôдъ Польщины, ще ту ихав свою голову въ польске ярмо. Нехай-жежь потôмъ не має до насъ притенсіи, коли ему не вôдпишемо або не залагодимо те, за чимъ до насъ удає ся.

Рôвножь звертаемо увагу передплатниковъ Русинôвъ емігрантôвъ зъ російскои Украины, зъ Київскои ґуб. и инших, щобы не писали до насъ украиньско російско-церковнымъ жарґономъ. Мы розумѣемо, що они, тамъ въ Росіи, не мали де учити ся писати по правно по украиньски и що годѣ черезъ те вымагати вôдъ нихъ поправнои украиньскои мовы въ письмѣ. Але чогожь знова пхати ся силомôць до російскои мовы, котрои такожь не знають, зъ чого и выходить таке неможливе язичіе — що прямо бридь бере, читаючи его. Чому не писати по людски такъ, якъ говорить ся, чижь язичіе такожь мае свѣдчити о ихъ „учености“?..

Ред. „Свободы“.

Въ околици Пітсбурґа повавязували ся многѣ комітеты для збираня датковъ на Боевый Фондъ въ Галичинѣ. Якъ зачуваемо, рѣшили зôбрати $1,000. Судячи по заинтересованю людей тимъ, що дѣе ся въ Галичинѣ, належить надѣяти ся, що колекторы напевно зберуть сю поважну суму а може и бôльше. Варта щобы и другѣ рускѣ громады пôшли за примѣромъ своихъ пітсбурскихъ товаришôвъ.

Члены „Запорожскои Сѣчи“ въ Мікіспортъ, Па. мають вже свои уніформы. На послѣднôмъ балю явили ся сѣчовики въ своимъ сѣчовôмъ убраню и дуже добре выглядали. Треба ту згадати, що мікіспортскѣ сѣчовики вызначають ся горячимъ украиньскимъ патріотизмомъ.

Пôдчасъ кровавои бôйки на львôвскôмъ університетѣ, про яку пишемо обширнѣйше на сторонѣ 4. въ осôбнôй статѣ въ сѣмъ числѣ „Свободы“, брало участь, якъ въ послѣднôй хвилѣ довѣдуемо ся, надъ 500 польскихъ студентôвъ, а лише 78 рускихъ, що случайно тодѣ були на університетѣ. Помимо такъ малого числа рускихъ студентôвъ въ порôвнаню до польскихъ, рускѣ вôдперли нападъ польскихъ причѣмъ раненыхъ зôстало 12 польскихъ а 4 рускихъ студентôвъ.

Редакторъ „Свѣта“ пише, що вôнъ, якъ и другѣ православнѣ попы — Украинцѣ, люблять Украину и украиньску мову, и що взагалѣ православіе не противне украиньству и тому радить намъ, щобы мы усѣ перейшли на православіе. Звертаемо отже его увагу, що сего року, коли ученики київскои духовнои семинаріи зложили мѣжь собою 200 рублѣвъ и удали ся до свого семинарского начальства, щобы оно позволило имъ за тѣ грошѣ заложити для себе бібліотеку и читальню, начальство згодило ся на те, але пôдъ услôвемъ, що не знайдесь тамъ нѣ одна украиньска книжка и нѣ одна украиньска ґазета...

Закладає ся спôлка, що мае побудувати лінію трамвайову (стріткар ву), яка получила бы мѣста Бофало і Ірі. Кошта обчислено на 8 міл. долярôвъ.

Желѣзнича компанія Canadian Southern пôчне незабавомъ будувати нову желѣзничу дорогу, що получить Вінніпеґъ въ Канадѣ зъ Ґальвестономъ въ Тексасъ, надъ заливомъ Мексиканьскимъ. Та желѣзныця буде переходити черезъ шѣсть стейтôвъ Спол. Державъ. Кошты обчислено на 50 міл. долярôвъ.

Сталевый тростъ въ Спол. Державахъ оголосивъ справоздане за рôкъ 1905. зъ якого показуесь, що той тростъ за цѣлый минувшій рôкъ мавъ бизнесу на 585 міл. 331 тысячь 736 доляръвъ. Чистого зыску (по вôдтягненю всякихъ выдатковъ) мали компаніисты не менше нѣ бôльше лише 119 міл. 787 тыс. 658 долярôвъ. Такъ згортають грошѣ компаніисты руками и головою робôтникôвъ.

Страшна катастрофа въ копальняхъ вугля въ Bethune, въ Франціи, про котру мы згадували въ попереднôмъ числѣ „Свободы“, була найбôльша, яку коли запамятала Франція. Згинуло поверхъ 1,100 майнерôвъ. Причиною катастрофы бувъ выбухъ нагромадженыхъ ґазôвъ. Вина уся лежить по сторонѣ компаністôвъ, котрыхъ въ часъ повѣдомленю о грозячôмъ небезпеченьствѣ, та компаніисты нѣчо не зарядили, бо жалували грошей. Майнеры, котрымъ удало ся выратувати, ледви 500, що робили по дальше вôдъ мѣсця катастрофы, оповѣдають, що въ хвилѣ выбуху давъ ся чути страшный гукъ и заразъ потôмъ почали валити ся ґанки, ґалеріи, склеплѣня и засыпали працюючихъ. Потôмъ засыпаныхъ окружила зô всѣхъ сторôнъ поломѣнь, такъ, що о якôмсь ратунку ихъ не можна було думати. Парляментъ французскій рѣшивъ выплатити потерпѣвшимъ родинамъ 500 тысячь франковъ а президентъ республики пôславъ вôдъ себе 2 тысячь франковъ. Мѣжь робôтниками сильне обурене проти компаністôвъ. Въ цѣлôй околици застрайкувало заразъ 30 тысячь майнерôвъ и зажадали, щобы сейчасъ компаніисты завели безпечнѣйшій порядки въ майнахъ, бо инакше не прийдуть до роботы.

Дейвидъ Йонґъ, инспекторъ 16 дистрикту мягкого вугля, обчисливъ, що въ 57 майнахъ 1 случай смерти майнера припадае на 175.471 тонôвъ выдобутого вугля.

Всѣ зворотники желѣзничѣ, занятѣ на желѣзницѣ Канзасъ Сіті Содернъ Рейляровдъ въ державахъ Луізіяна и Тексасъ, розпочали страйкъ, жадаючи новыхъ контрактôвъ, уложеныхъ на бôльше люцкихъ пôдставахъ, якъ дотеперѣшнѣ.

Доношу вамъ всѣмъ читателямъ „Свободы“, що у насъ у майнахъ въ Lethbridge, Alta. Сап. вôдъ 9. Марта с. р. почавъ ся страйкъ. Страйкуе бôльше якъ 500 майнерôвъ, тожь нехай нѣхто не важить ся ити до насъ на роботу до Lethbridge. *П. Лакуста.*

Въ пôвнôчно и полудне-во-захôдныхъ стейтахъ Спол. Державъ е теперь великій попитъ за робôтниками. Въ тихъ сторонахъ мають будувати новѣ желѣзницѣ и на разѣ потребують до робôтъ 25 тысячь робôтникôвъ, а зъ весною будуть ще бôльше потребувати. Робôтникамъ дають по $2 до $2.50 денно зô сталою роботою до зимы.

На 100 робôтникôвъ въ Спол. Державахъ припадае 14 робôтниць, въ Нѣмеччинѣ 25, въ Анґліи 25. въ Италіи 40 а въ Австріи 47.

Минувшого тыжня зависли були такѣ густѣ хмары фабричного дыму надъ Ст. Луісъ, Мо., що до полудня було темно якъ въ ночи. Доперва въ полудни зôрвавъ ся вѣтеръ, розвѣявъ дымъ и наставъ день.

Такъ само залягли були недавно такѣ густѣ дымовѣ хмары и надъ Чікаґомъ. Всѣ склепы и улицѣ мусѣли бути освѣтленѣ якъ въ ночи. Тамъ тревало до полудня, поки вѣтеръ не розвѣявъ дымы.

Въ Санъ Франсиско, Кал. згорѣвъ недавно оденъ дôмъ на шкоду 1 міл. долярôвъ. При гашеню огня вôсьмохъ огневыхъ сторожѣвъ зôстало тяжко покалѣченыхъ въ хвилѣ, коли валивъ ся дахъ.

Въ Камденъ, Н. Дж. згорѣла стара збройовня 6 полку пѣхоты. Огонь бувъ дуже сильный. Пôдчасъ ратованя згинуло 3 огневыхъ сторожѣвъ а 9 зôстало тяжко покалѣченыхъ. Огонь выбухъ въ наслѣдокъ розрыву парового котла.

16 Марця с. р. впали на себе на лініи желѣзничôй Denver de Rio Grande два експресы, що ѣхали зъ противныхъ бокôвъ що причинило страшну катастрофу. 45 подорожныхъ згинуло на мѣсци а 75 зôстало тяжко раненыхъ. Оба трены розбили ся на кускнѣ. Тѣ зъ подорожныхъ, що выйшли зъ тои катастрофы цѣло, не могли ратувати засыпаныхъ пôдъ груземъ розбитыхъ ваґонôвъ подорожныхъ, бо кинувъ ся огонь и унеможлививъ всякій ратунокъ.

Канадийске правительство оголосило статистичнѣ обчисленя зъ добутыхъ мінералôвъ въ Канадѣ за 1905 р. Зъ сего обчисленя довѣдуемо ся, що за цѣлый минувшій рôкъ добуто въ Канадѣ металѣвъ вартости 68 міл. 574 тыс. 707 доляр. Найбôльшу вартôсть представляе добутый вуголь, бо на 17 міл. дол. Золота добуто на 14 міл. 426 тыс. 833 дол.; мѣди на 7 міл. 42 тыс. 451 дол., срѣбла на 3 міл. 605 тыс. 957 дол.; олова на 2 міл. 634 тыс. 84 дол. а руды желѣзнои на 1 міл. 48 тыс. 860 дол.

Людность Канады выносить теперь надъ 6 міл. Прирôстъ въ 1905 р. выносивъ 145 тыс. зъ чого 45 тыс. прибуло зъ Солуч. Державъ.

Въ Канадѣ злучили ся три протестанцкѣ вѣроисповѣданя: презбитеріяны, методисты и конґреґаціоналісты въ союзъ пôдъ назвою „Злучена церковь въ Канадѣ“, щобы тимъ успѣшнѣйше вплывати на другѣ вѣроисповѣданя а особливо на чужинцѣвъ. Разомъ сей союзъ числить надъ 1 міліонъ людей.

Въ Парижи (у Франціи) жіе о чверть міліона бôльше женщинъ якъ мущинъ. Не диво, що такъ много й заѣжджае тамъ грошевитыхъ людей зъ цѣлого свѣта, щобы забавитись въ товариствѣ веселыхъ кокотокъ.

Мѣжь Поляками въ Королѣвствѣ польскôмъ (Конґресôвцѣ) утворила ся въ діецезіяхъ варшавскôй, плоцкôй и любеньскôй нова релігійна секта „Маріявітôвъ“. Приклонники тои секты жадають вôдъ духовеньства строгого аскетизму и не узнають власти епископôвъ. Мѣжь католиками а сектантами повставъ глубокій розрѣзъ и ворожнеча, и въ многихъ мѣсцевостяхъ прийшло до завзятыхъ бійокъ. Такъ прим. въ Стыковѣ пôдчасъ однои такои бôйки, котра счинила ся задля посѣданя костела згинуло 5 осôбъ а 15 отримало небезпечнѣ раны. Въ тôй бôйцѣ Маріявіты поконали каголикôвъ и заняли костелъ въ свое посѣдане.

J 47

Въ заамурскôмъ краю выкрыто велику дефравдацію, якои допустивъ ся тамошный командантъ, ґенералъ Чічаковъ. При ревізіи выкрыто дефіциту 3 міліонôвъ рублѣвъ. Мѣжь иншимъ продавъ Чічаковъ по 40 рублѣвъ за штуку 4000 кожухôвъ присланыхъ на його руки для воякôвъ. Въ наслѣдокъ того завôзвано его до Петербурга, але Чічаковъ зголосивъ ся недужимъ и выѣхавъ за границю, де безпечный и вже здоровъ дотеперь ще пробуває.

На Миколаѣвскôмъ двôрци въ Петербургу експльодувавъ недавно оденъ ваґонъ. Показало ся, що тамъ находило ся 54 скринь зъ амуніцією, украденыхъ інтендантурою въ Манджурії, а перевезеныхъ до Петербурга, щобы ту знова продати ихъ правительству.

Зô справоздань спеціяльныхъ комісій, якѣ зôстали высланѣ російскимъ правительствомъ въ рôжнѣ ґуберніи, де вôдбували ся розрухи мужицкѣ, показуесь, що шкоды въ маетках панôвъ, якѣ зôстали заподѣянѣ розрухами мужикôвъ, выносять кругло 300 міл. рублѣвъ. Найбôльшѣ шкоды припадають на ґубер. саратôвску — 10 міл. рублѣвъ. Такъ само великѣ шкоды припадають на ґуберніи надъ Волґою. Въ Естляндіи шкоды выносять 3 міл. рубл. Правительство російске обѣцяло выстарати ся пошкодованымъ панамъ безпроцентовѣ пожички до высоты одной третои заподѣяныхъ шкôдъ.

Американьскій міліярдеръ Ракерфелеръ, запропонувавъ, якъ ходять слухи, правительству російскому пожичку на 400 міл. рублѣвъ, жадаючи за се для себе концесіи на нову желѣзну дорогу, що перетинала бы Росію вôдъ Заходу до Сходу а такожь вôдступлене ему въ дарунку цѣлый пасемъ землѣ, що припирали бы до обохъ бокôвъ тои желѣзницѣ.

На засѣданя російскои Державнои Думы призначено Таврійскій Дворець, великій будынокъ, якій збудовала цариця Катерина II. для свого любаса Потемкина. Вôдповѣднѣ пристроеня и деякѣ потрѣбнѣ перемѣны въ саляхъ, конечныхъ для Державнои Думы вже укôнчено. Саму салю засѣдань пристроено великими образами, мальоваными найлѣпшими російскими артистами-малярами.

Календарь „Читальнѣ“ на 1906 р.

Цѣна 25 цнт.

Пишѣть на адресу:

„SVOBODA“,

Box 353, Scranton, Pa.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

М. Е. Салтиков.

Оповіданє про те, як оден мужик нагодував двох ґенералів.

(Докінченє.)

Нагло спало натхненє на достойника, що був учителем каліґрафії.

— А якби так, ексцеленціо, — відізвав ся з втіхою — пошукати хлопа?

— Як же воно... хлопа?

— Саме, саме, звичайного хлопа..., якими хлопи бувають! Він зараз приніс би нам булок, наловив-би рябчиків, риб...

— Гм!... хлопа... але звідки ж взяти того хлопа, як його нема?

— Як то нема хлопа! хлоп е всюди, треба його тілько пошукати! Певвісенько сховав ся в якійсь дірі, щоби нічого не робити! Ся думка так скріпила на дуеї достойників, що зірвали ся сейчас та побігли шукати хлопа. Довго волочили ся по острові без нїякого результату, аж врешті гострий запах хлїба з отрубів і спітнїлого барана навів їх на слїд. Під деревом з підложеним пястуком під головою спав дужий хлопище до гори черевом і найбезличнїйше не робив нїчого. Обурене достойників не мало границь.

— Спиш, ледащо! — кинули ся до него: — дбаеш, видко, про се, як пес о пяту ногу, що тут дві ексцеленції вже другу добу вмирають з голоду! Геть, сейчас до роботи!

Підвїс ся хлоп: бачить, що достойники суворі. Пробував втечи, але ті причепили ся до його як пявки.

Почав отже хлоп робити.

Перш усього вилїз на дерево і зірвав для достойників по десять найбільше зрілих яблок, а для себе одно — квасне. Відтак почав порпати в землї і добув відси бараболї; потім зробив з власного волося сильку та зловив рябчика; вкінци вибрав два кусники дерева, потер оден о другий і розклав огонь, при якім напік тілько ріжної їди, що достойникам прийшло на думку, чи би і дармоїдови не дати якусь частиночку. Глядїли достойники на сї хлопські заходи, а серця били ся в них з утїхи. Забули вже, що вчера ледво не вмерли з голоду; думали собі: „Як то добре бути ґенералом — нїде не загине чоловік!“

— Чи ясні панове вдоволені? — питав тимчасом хлоп-дармоїд.

— Вдоволені, друже; бачимо твою ревність! — відповіли ґенерали.

— А не дозволили би менї ясні панове хоч часочок відпочати?

— Відпічни, друже, тілько всукай перше шнурок!

Нарвав хлоп дикого конопля, намочив у водї, а вечером всукав шнурок. Достойники привязали тим шнурком хлопа до дерева, щоби не втїк та поклали ся спати.

Минув оден день, другий і хлоп набрав такої досконалости, що почав варити навіть зупу. Достойники стали веселими, гладонькими, ситими, біленькими. Сидять собі та балакають, як то мають тут цїле удержане а тимчасом капіталїзуеть ся їх емеритура в Петербурзї.

— А як думаеш, ексцеленціо, чи дїйсно будовано вавилоньську вежу, чи се тілько метафора? — питае бувало по снїданю оден з ґенералів.

— Думаю, ексцеленціо, що дїйсно будовано, бо в противному разї, якби можна пояснити собі те, що на сьвітї істнують ріжні мови?

— Отже був і потоп?

— Був і потоп, бо в противнім разї, якби можна пояснити собі істноване передпотопових звірят? Тим більше, що і „Московскія Ведомості“ пишуть...

— А чи не булоби добре перечитати що з „Московскихъ Ведомостей“?

Беруть число, сїдають собі в тїни, читають від дошки до дошки, що їли в Москві, що в Тулї, що в Пієнзї, що в Рязанї — і нїщо, не мяли!

Одначе по певнім часї почали ґенерали нудити ся. Що раз частїйше пригадували собі, що в Петербурзї лишили кухарок а відтак тихцем поплакували навіть.

— Що отсе дїеть ся тепер там на Підячівській, ексцеленціо? — спитав перший.

— Краще і не згадував би ти, ексцеленціо, бо і так кровавить ся менї серце! — відповів другий.

— Добре тут, бо добре — нема що казати, одначе, ексцеленціо, завсїгди воно маркітно баранови без вівці, а і мундура шкода!

— Шкода, навіть велика шкода! Таж поглянути тілько на само шнуроване — то аж в голові крутить ся!

І від сего часу не давали спокою хлопови: поведи нас на Підячівську, доведи нас до Підячівської — і так без кінця.

— Щож показало ся? Хлоп знав навіть сю вулицю, був на нїй.

— А отсе ми, ексцеленції з тої саме вулиці — вмішали ся ґенерали.

— А я, коли бачили ясні панове: висить чоловік на вні дому, в скринці, на шнурі і смаруе стїну фарбою, або лазить по дасї як муха — сей чоловік то я! — відповів хлоп.

І сейчас почав у вільних хвилях ломати собі голову, в який би то спосіб міг утїшити своїх достойників за те, що мали для него, дармоїда свою ласку і не бридили ся його хлопською працею. Вкоротцї збудував, вправдї не корабель, завсїгди одначе таке судно, що можна було на ньому доплисти до Підячевської вулиці.

— А вважай собако, не втопи нас! — перестерігали достойники свого дармоїда, як побачили судно, що колихало ся на водних хвилях.

— Нема страху! чиж менї се першина? — відповів хлоп і почав готовити ся в дорогу. Назбирав мягкого лебединого пуху і вистелив ним дно судна. Як се зробив, поклав на мїм достойників, перехрестив ся і відплинув. Кілько достойники наїли ся страху підчас сеї подорожи серед бурі і ріжних вітрів, кілько то налаяли ся з хлопом за його дармоїдство — сего не опише ані перо, ані не оповість байка. А хлоп нїчого, тілько веслуе і веслуе та годуе достойників селедцями.

Ось і матушка Нева, ось і славний канал Катерини, ось і вулиця Підячівська!

Кухарки аж плеснули руками, коли побачили, як їх панове стали ситі, білі та веселі. А достойники напили ся кави, наїли ся мягоньких булочок і убрали ся в мундури. Відтак поїхали до уряду податкового — і кілько там загорнули грошей, сего ані байка не оповість, ані перо не опише!

Та не забули і про хлопа! Казали принести йому келїшок горівки і срібну шустку: погуляй собі і ти хлопе!

І. Диний.

Божевільний...

Недавно сему був я в Ню Йорку. Їздив туди, як звичайно, щоб залагодити деякі дїла, побачити знакомих, ну, і — забавитись, а в результатї дізнав щось такого з чого нїяк, бодай тепер на разї, не годен собі здати справи.

Приїхавши до міста, поступив я до добре менї знакомого Н. Н., а що він як раз того дня не робив, тож волочив мене цїлий день по всяких театрах та музеях аж ноги зболїли. Під вечір коли вже був час дещо перекусити Н. Н. поспитав:

— Може схочеш зайти до одної тут нїмецкої „реставрацїйки“? Добре дають їсти і дешево, лиш обстава бідна. Там можеш побачити і декого зі знакомих.

Я згодив ся.

Було вже досить пізно, заки ми добились крутими вуличками до згаданої реставрацїйки, а радше нори. Гості були вже по вечері. Сидїли купками, балакали, а дехто читав газету. Були там Нїмці, Жиди, Поляки і наші. Рутенцї збились усї при однім столї і, на моє зачудоване, дуже горячо про щось розправляли.

Наближившись, довідались ми, що темою розмови була, як раз наспівша з Галичини телеграма про бійку між рускими а польскими студентами на університетї у Львові, в якій чотирох убито а многих ранено. Подробиць телеґрами не подавали, тож кождий висказував свої здогади, як і чому се сталось, які можливі наслідки сеї події на сучасне положене Русинів і т. и. і т. и. а кождий старав ся говорити, а радше кричати, як найголоснїйше, не слухаючи, і не вважаючи на те, що говорили другі. Загалом настрій був дуже нервовий, горячковий. Крик при „нашім“ столї, бо і ми присїлись разом, не вгавав а чим раз степенував ся, між тим як другі гості мало по малу стали виноситись домів, аж вкінци, кромі нас і господара, старого Нїмчиска, не було, здавалось, нїкого більше в комнатї. Бачучи себе „панами ситуацїї“, Рутенцї стали ще голоснїйшими.

— Віч, віч нам потреба, кричав оден. Віча у кождім навіть найменшім селї, у кождім присїлку...

— Що там віча, — се пуста робота... Скілько віч було, а яка з них користь? Не віч нам треба а просьвіти, культури, ось що! Лиш культурою Ляхів переможем.

— Ага культурою... А дивіть Гуни, дикий народ а культурнїйші народи мусїли перед ними уступати. Впрочім історія наглядно доказуе, що сила і лише сила фізична...

— Так, так, лише одна сила фізична має рацію, підхопив инший не даючи своему товаришови докінчити. — Не вірю в жадні моральні побіди... Нам треба пірвати народ до бою, треба щоб весь народ як оден муж станув до борби за свої сьвяті права...

— Гроші се сила, то ґрунт — верещав ще инший, зовсїм молоденький і маленький, Венїямінок товариства, якого чомусь нїхто не хотїв слухати. — Економічна борба се одинокий розумний і можливий вихід.

В сей і подібний спосіб говорили то одні то другі, одні другим перебиваючи, одні других не слухаючи.

Піддавались найріжнїйші проекти та пляни боротьби з Ляхами від найбільше умірковаих до найскрайнїйших. Найшлись навіть такі, що радили сейчас скуповувати збрую і ще сего тиждня вислати ей поспішним кораблем до Галичини. Плян сей однак скоро упав, бо одні хотїли слати збрую до Народного Комітету, инчі до Радикального а ще инчі до Соціялістів...

— А я вам кажу, що нам нїчого того не треба! — гукнув хтось нараз над головами товариства і вмить всї голови скуплені разом, над котрими уносились клуби диму, мов на приказ розскочились, а кождий з товаришів глядїв питливо на незнакомого.

Він стояв непорушно, великий, худий, з лицем повним якоїсь горечи і болю. Проникливим зором глядїв на кождого з нас. Подабав на Англика.

Аж тепер пізнав я у нїм того самого чоловіка, що з вечера, коли ми увійшли, сидїв сам в найдальшім кутку реставрацїї.

— Як не треба нїчого? — запищав після довшої неприемної мовчанки, Венїямінок, думаючи, що бодай незнакомий его вислухае.

— Як то?

— Як се ви розумієте?

— Ви хто такий?

— Що ви думаете?

— Кого маю честь?...

Усе те посипалось як з рукава за Венїямінком.

Але незнакомий не уважав на усї ті питаня, а цідив крізь зуби:

— А я вам ще раз кажу, що з усего, що ви тут балакали, нам не треба нїчого. Одного лиш нам треба — а се крови! — І гримнув кулаком по столї так, що не лиш усї знакомі підскочили, але і дрімаючий за лядою Нїмчиско мало не упав з крісла.

— Крови потреба! кричав силач немов розлютований, крови нашої і наших ворогів! Крови тих, що ссуть нашу кров, що проливають еї як воду...

Ми лише очи повитріщали.

— Що ви баньки лупите? Аджеж цїлий час так горячились..., рвались працювати для вітчини, взивати народ до бою. Нї, панове, хочете боротись, боріть ся, але не ховайтесь за чужу спину, а боріть ся самі, своїми власними руками, своїми власними грудьми...

Всї дальше мовчали.

— Або нас мало? Ось ми, наша громадка, всего кілька людий... Але коби розум та охота, ми могли би самі, нас кількох, пів сотнї Ляхів видусити, а еслиб так ще бомби, то і більше...

Тут оден з товаришів, скривившись неначеб его дуже заболїло в жолудку, чим скорше вибіг з реставрації. Та великан на се не зважав, а кричав дальше:

— Але різати не простих а тих що на вершку, бо они всьому причина. Боже! скілько то в краю людий не лиш з інтелїґенції але і робітників та селян — сухітників або хорих на усякі невилїчимі слабости! Хирлїе те, ратуєсь, собі не поможе, другим тягаром на карку висить і вкінци умирае. І на що кому таке житє або смерть здались? Чи не лїпше, щоб такий одного-двох шлягунів зарізав? Себе нї других би не мучив, народови полекшу привіс — а так гине кат зна за яку песю маму...

Тут незнакомий відсапнув — а товариші користаючи з хвилї перестанку навить не попращавшись, стали одні по других втїкати до дверий. А незнакомий кричав:

— Гей, панове, патріоти, товариші! Де ви, куди ви? Чекайте! Ще лиш дві слові! Хто йде зі мною? Завтра о 10-ій рано відходить шифа. Плачу шифкарту, дорогу, все. Хто йде зі мною Ляшню різати?...

Коли виговорював послїдні слова, вже було видно лиш плечі послїдного товариша.

Махнув рукою...

* * *

В загальній замішанині і утечі згубив я мого провідника. З других знакомих також нї одного не міг здогонити...

Слїдуючого дня довідав ся я, що сей незнакомий помимо свого великаньского росту і сили — терпів на сухоти. Мав я також нагоду бачити декотрих знакомих з реставрації. На саму згадку про се, що лучилось минулої ночи, кождий кривив ся.

„Се божевільний“ — казали.

Чи чули Вы, що „Свобода“ посилає грошѣ до краю?

Чомужь посилаєте все ще грошѣ черезъ чужихъ?

Хто пôшле до краю черезъ „Свободу“ не менче 50 долярôвъ наразъ, той дôстане въ дарунку гарный календарь.

Адресъ:

SVOBODA
BOX 353. SCRANTON, PA.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

ДОПИСИ.

Зъ Cohoes, N. Y.

Изъ всѣхъ закутковъ Америки надсылають до „Свободы" дописи, якъ живеть ся де Русинамъ, только водь насъ нема нѣякихъ вѣстокъ. Всьо спить сномъ блаженнымъ, мимо того, що ту замешкують наши Русины вже водъ 15 лѣтъ. Есть то мѣсточко невелике, мешканцѣвъ 25,000 и мешкають ту рожни народности, якъ Англики, Французы, Поляки и Русины. Робота иде досыть добре, такъ лѣтомъ якъ и зимою, и можуть ту достати роботу мущины и женщины. Мущины працюють по желѣзныхъ фабрикахъ, а женщины при выробахъ полотняныхъ. Число Русиновъ выносить до 250 (Поляковъ о много менше). Церкви у насъ нема, и мы ѣздимо до поблизького мѣсточка Трой, Н. Й., що не конче намъ выгодно, бо стрітъ-карою близько 1 година ѣзды. Та на жаль мушу сказати, що наши Русины дуже мало дбають о свою руску организацію. Є ту воддѣлъ 57 „Р. Н. Союза", основаный ще передъ десяти роками, та числить ледви 19 членовъ — зъ Когусъ. І чижь то не соромъ, щобы зъ 250 душь було ледво 19 членовъ въ братствѣ? Є ту ще и воддѣлъ „Общ. Русс Вратствъ", та и тамъ щось только 15 членовъ.

Церковь въ Савтъ Трой, Н. Й. стара и валить ся, тожь Русины переважно зъ Вестъ Трой и Савтъ Трой и декотри въ Когусъ рѣшили побудувати нову въ Вестъ Трой. Але всьо иде пиняво, тупо, якъ зъ камѣня, бо не всѣ вдоволени изъ выбраного мѣсця на нову церковь, а передовсѣмъ Когусяне, для котрыхъ до тои новои церкви буде ще невыгоднѣйше якъ до старои. Та если бы Когусяне взяли ся до купы, то моглибъ поставити для себе малу церковь въ Когусъ, де было-бы выгодно кождому. Але видко про се не дбають. А найбогатшій рускій бизнесменъ не належить анѣ до братства, авѣ до нѣякои иншои организации.

Ой дорогій братя, якъ такъ дальше будете дбати про себе, то зъ того нѣчо для васъ не выйде. Приступайте до братства и до Союза, и то громадно, бо нѣхто не знае, чие днесь а чие завтра. Умре мужь а жѣнка останесь сама хиба на Божу ласку, а осиротѣлій дѣти зостануть безъ кавалка хлѣба. Въ протягу колькохъ мѣсяцѣвъ покалѣченыхъ въ Когусъ двохъ нашихъ Русиновъ, одному водорвало ногу, другому руку, оденъ наложивъ до „Общ. Русск. Братствъ, а другій до жаднои организации.

А що бракуе просвѣты, ой, та божь и бракуе! Тожь хочь старайте ся, щобъ ваши дѣти набрали больше просвѣты якъ мы и не зоставали завсѣгды на остатномъ степени передъ другими народами. Старайте ся заложити школу якъ найскорше, щобъ наши дѣти прозрѣли и не були такъ слѣпи якъ мы. Отъ вамъ примѣръ: Поляки, котрыхъ о много менше водъ насъ а побудовали собѣ школу и церковь и то муровану. А мы що? И чижь не встыдъ то для нас, не ганьба?

Дамянъ Мерена.

Зъ Spangler, Pa.

У насъ робота йде теперь не зле, не такъ якъ давнѣйше, коли я приѣхавъ до Спанглеръ, Па. Тодѣ мусѣвъ я довго находити ся нѣмъ роботу найшовъ. А теперь, то хочбы и трыйцять новыхъ людей прийшло, то заразъ всѣ роботу знайдуть. Та щось говорять, що буде страйкъ, бо майны дуже роблять, денъ и ночь. Наши люде боять ся, та готовлять ся до краю. Та вже оденъ и поѣхавъ, нашъ любый братъ Гриць Вѣсюганъ зъ 120 воддѣлу нашого Р. Н Союза. Тожь намъ за нимъ жаль дуже. Належавъ до уряду нашого братства и бувъ въ нѣмъ касіеромъ. Бувъ дуже дѣяльный и чесный, та помагавъ менѣ з'организувати въ Апрѣлю 1905 р. нашь 120 воддѣлъ Р. Н. Союза въ Спанглеръ. Нехай ему за те на все честь буде. А теперь коли вонъ вергае до краю то желаю ему водь себе и водъ нашого братства щасливои дороги, та най ве село до дому приѣзджае та здоровый до насъ назадъ вертае. Бо вонъ водѣзджаючи лишивъ для нашого братства и Союза на шесть мѣсяцѣвъ свои членьскій вкладки, и обѣцявъ назадъ до насъ вернути. Якъ бы Союзъ мавъ богато такихъ людей, то тодѣ бувъ бы найбольшою организациею въ цѣлой Америцѣ.

Николай Тракало,
членъ „Союза" и организаторъ.

Perth Amboy, N. J.

У нас робота іде досить добре, люде заробляють гроші. Але як їх зароблять, так і промарнують по готелях. І нічо не поможе як їх від того відмавляти. Коли спімнеш кому, щоби жертвував що на яку народну руску ціль — то Б же заваруй. Бож він, не прийшов до Гамерики на то, щоби дивати на рускі цілі. Я, мовлав, пороблю, зо два роки, тай до краю.

Браття, Русини! Не будьте такі легкодушні і байдужні! Лучіть ся до громади, приступайте до Братств і до „Союза", бо не знаете що вас чекае. От послухайте, що трафило ся в тій фабриці, де я роблю. В одним дни покалічило четверо наших людей: одному відорвало цілком передок, другого потовкло, що ледви дихае, третому покалічило дуже небезпечно руку, що аж мусить полежати зо два місяці. В і они Русини. До братства не належали.

Ей, браття, тож вступайте до братства і до „Союза". В братстві дістанете якісьте хорі 5 долярів запомоги на тиждень, а в „Союзі" 600 дол. посмертного.

Та перестерігаю еще тих, що мають дїта, най асекурують їх в „Союзі". Та не дайте ся ошукувати агентам. Бо ту ходить якийсь жид, і говорить, що він е агентом „Союза" і колектуе гроші за дїгий. Тож не вірте йому! І як прийде до вас до газу, то гоніть его від себе. „Союз" жадних колекторів не висилае, а колектуе лише секретар братства або орґанізатор, більше нїхто.

К. Шкурат,
секр. Брацтва.

Зъ Бофало, Н. Й.

Зо всѣхъ сторонъ Америки, де только нашi Русины замешкалi, появляють ся часто дописи въ „Свободѣ". Тожь и я теперь хочу дещо написати про нашихъ хлопцѣвъ, що замешкали на Блекъ Ракъ. Походять они всѣ майже зъ села Одрехови, повѣту Сянoцкого и зъ села Щавне, такъ само зъ повѣту Сянoцкого. Скоро приѣхали до Америки, такъ не водтягали ся водъ братства, якъ попереднi, а заразъ вступили до нашои организации и Р. Н. Союза.

Заложили мы еще фундушь на будову церкви: фамілія дае $10, а самотный $5. Та зъ тою церквою маемо досыть клопоту. Зразу купилисьмо оденъ лот, потомъ другий — за $1.200, а теперь ще треба третый куповати. Малисьмо священика о. В. Гривнака и здавало ся, що вже всьо буде добре, та дарма — лишили насъ и перенесли ся деинде. И мы самi позостали. Та ту вже якось не пишло. Й хотяй бувшій предсѣдатель, п. Котелець и мітинги скликуе и колекторовъ выправляе по колектѣ, то мало що грошей е. Видячи се нашi кавалеры, скликали ся на раду и рѣшили устроити баль на доходъ будовы церкви. Зложили $45. на балевi выдатки и спросили людей на 13 го Февруара с. р. И треба сказати, що баль тихъ кавалеровъ выпавъ дуже добре. Шкода лише, що музика грала только до 3 ои годины рано, то доходъ не бувъ великій. На жаль мушу сказати, що на баль прийшло лише половина зъ Братства и зъ тихъ, що й прийшли, деякi лише показали ся, отъ такъ для ока, тай заразъ таки вынесли ся. На другий день выплачено всьо, що кому належало ся и зоставъ чистый доходъ $40. Та не дивуйте ся, браття и парафіяне, що такій малый доходъ, бо яка була под пора, такій и доходъ. Теперь ще зазначу, що мы тихъ грошей еще не водали до парафіяльнои касы а подождемо поки зачнуть будувати церковь. На конець складаю сердечну подяку тимъ, що до насъ прибули и зъ нами веселили ся, и тимъ, котрi намъ при помочи були, а молодымъ кавалерамъ жичу здоровля и многихъ лѣтъ, и щобы ще другий такій баль зробили.

Василь Воробець.

З Філаделфії, Па.

Послїдними часами нью йорска „казета" так вже вправилась в брехні, що то їй йде так, як в старім краю хлопови булка з маслом. First редактор брех не собі, second собі — а за ними ідуть вже і їх дописателї, бо, чомуж би ні? Можна редакторам, то можна і їм. Тілько що брехня не кождому однако у дае ся. Десь комусь, як вже дуже высоко ученый, то піде гладко — дасть найсьвятїйше слово чести, тай вже в брехні правда. Але у нас, то вже якось пішло не так. Бо прошу послухати. Було оно так. Як я вже сказав, що за редакторами ідуть і їх дописателї, то і в Філаделфії позволив собі оден з кнутолюбивого табору, на імя йому В. Лисович, натеребити до ню-йоркои „казети" напотемки цілу купу брехні, накидаючись на п. М. Поляка такими словами як: підлість і т. п. та називаючи его бородатим Серафимчуком. Хотяй п. В. Лисович немав найменшої певности, що п. М. Поляк в чімсь провинив ся, то числив на тое, що еслиб до чого мало прийти, то і в него знайдесь „найсьвятїйше слово чести". Дасть — та й буде добре. Коли ж бо перечислив ся. П. М. Поляк чуючись ображеним, заскаржив его до суду. Та ту вже бідачиско не хотїв ждати аж приїдуть по него дружби з дзвінком, а чим скорше прийшов до п. М. Поляка і давай просити его о перебачене. Давав кількана йцять найсьвятїйших слів чести, що, мовляв, незнав що то не можна брехати та й що, каже, там в ню йорскій „казетї" більше пишуть брехні як правди, та й він думав, що і ему можна. Але то все нїчого не помогло. П. М. Поляк зажадав 20 дол. за образу чести, і щоби „казета" від брехала все те, що напи сала про него. І п. В. Лисович мусів згодити ся. 20 долярів заплатив зараз, а ню-йорскій „Правдї" наказав, щоби сейчас всьо від брехала, що на п. Поляка надруковала, що неборачка зараз таки в тім тижни й зробила.

Ну шож, чиж не добре так? Бігме, що добре. Так всїм брехунам треба робити, то певно не буде їх свербів озір.

Іван Кречковский.

З Robertsdale, Alabama.

Руска кольонїя в Балдвин каунти Алабама. В Февруари сего року заложили Русини кольонїю недалеко місточка Робертсдейл, котра займае своїм обшаром 14 квадратових миль. В середині тої кольонії буде мито, як скоро люде почнуть осідатись. Через тоту кольонїю попри фарми піде зелїзниця. Завдяки оголошеню в „Свободі", вибрали ся висланники Русинів з міст і плейзів і осмотріли ту землю, признали, що ґрунт чистий, перевідались о всім як належить і закупили землї про себе і про других. До сего часу розкуплено вже на тій кольонії 960 акрів, то значить цілу квадратову милю. Земля тут пі скувата, чорна а під сподом червена, так як би з зелїзної руди. Тота земля родить всьо, крім пшениці і яблок. Сама рівня, на однім акри найде ся 15 днїв, котрі легко можна випалити. Вода здорова. Ту можна напити ся води хоч де — в потоці лїпша, як в Пенсильванії в студнї. Воздух дуже добрий і легкий на груди. Горячки нема. В лїтї тепло, та найбільше досягне до 96 градусів в день, а ночи холодні. Я роблю на фармі. Братя Русини! Если маете по пару долярів, то не турайте ся по майнах і фабриках, а ідїть ту, бо ту можете бути щасливі, хотяй би з початку і прийшло ся трохи тяжко. Землю дають на виплату: 40 акрів — 800 долярів; 100 долярів при купнї, а 8 долярів місячно без проценту до 7 лїт. Я дістаю богато листів, але не можу кождому відписувати, бо не маю часу анї грошей. Я робітний чоловік. Найлїпше, як хто схоче що довідати ся, то най пише до п. М. Тилявского до Чарлрой, а він вже кождому відпише. Він е агентом — то й має на то час. І він кождому напише правду, бо то що я в циркулярі читав, то бачу, що е правда. Люде мене питають за ціну тикету: Я знаю тілько, що я платив, а тикет не однакий з кождого міста. Тому най кождий удае ся до агента п. М. Тилявского, о поясненя. Я знаю, що він кождому добре порадить і на місце приведе. Купуйте Братя, абисьме скорше мали свою школу і церков. Ту нїхто не заведе ся.

Здоровлю всїх читачів „Свободи".

Теодор Живан.

Зъ Ridgeville, Man., Can.

Читаю я рускі газеты: „Свободу", „Кан. Фармера", „Ранокъ" и „Гайдамаки", и жаль бере мене дуже часто, коли читу про живый рухъ Русиновъ въ сходной Галичинѣ, якъ они домагають ся своихъ правъ щобъ зровнатись зъ инши ми народностями, а не чуе нѣчо про такій рухъ мѣжи лемковскими Русинами. Та щожь, коли тихъ Лемковъ обсѣли мовь таранча москвофульскій попы и годѣ Лемкамъ рушити ся хочь крокъ впередъ, бо заразъ тобѣ такій москвофулъ прийде и ногу подставить. Кобы вже разъ яка мара забрала тыхъ москвофулскихъ поповъ, лѣнюховъ зъ нашои Лемковщины! Зъ добрыми проводирами могла-бы цѣла Лемковщина стати примѣромъ для иншихъ Русиновъ! А такъ, що? Хочь досыть тамъ е интелигентныхъ и охочихъ людей до працѣ, а особливо до теперѣшнои борбы о ровне право голосованя, та нашій москвофулскій попы анѣ пальцемъ не кивнуть. А могли-бы взяти ся до роботы, бо грошѣ мають — найбольше за всѣхъ галицкихъ поповъ, тай великезнѣ прекрасні лѣсы и великій грунта, и если-бы на правду дбали про свой народъ, то не жаловали бы и гроша на скликуване вѣчь, тай сами взяли бы ся устроювати такій вѣча — кождый въ своимъ селѣ. Та щожь, коли той проклятый москвофулскій дуръ такъ ихъ замотавъ, що они до нѣякои роботы не способнѣ взяти ся.

До васъ, братя Лемки, я звертаюсь до тихъ — що приѣхали до Америки. Коли насъ нашi попы тамъ въ краю такъ опустили, то мы покажѣмъ ся лѣпшами водъ нихъ, и хочь не есьмо въ краю, то прийдѣмъ напшимъ братямъ въ помочь хочь грошми въ ихъ борбѣ за загальне и ровне выборче право. Най кождый зъ насъ дасть що може и зашле до Народного Фонду въ Америцѣ, а звотамъ водошлють вже всьо що узбираемо напшимъ братямъ до старого краю. Я водъ себе продаю яловку — и часть призначую на Боевый фондъ въ старомъ краю, а часть на Революційну Украиньску Партію въ Росіи.

Вашъ братъ — Гураль зъ пбдъ Татеръ.

Читайте, що каже Дръ Ландесъ:

Я маю найбольшу практику въ Сполученыхъ Державахъ, Канадѣ, Мексико и Полудневой Америцѣ.

Черезъ 20 лѣтъ я лѣчивъ лишь слабости мущинъ.
Лѣчу лишь мущинъ.
Але и вылѣчую ихъ.
Вылѣчу кождый выпадокъ до якого ся возьму.
Если я не до вылѣченя не беру ся до него.
Сли не можешь бути вылѣченый, скажу тобѣ отверто.

Але сли можешь бути вылѣченый, я тебе вылѣчу
Що небудь тобѣ долягае скажи або напиши менѣ.
Хоробы мѣхура и почокъ.
Хоробы крови и шкоры.
Утрата памяти.
Утрата мужескои силы.
Утрата животности.
Лѣчу безъ болю, не вздержую водъ працѣ.

Що року лѣчу тысячѣ людей.
Роблю сотки операцій що мѣсяця.
Вылѣчу тя дома, сли не можешь прійти до мене.

Памятай: Порада особиста або листовна даромъ.

Сли еси хорый зайди або напиши до

DR. LEONARD LANDES,
140 E. 22nd St., New Yor, N. Y.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

„SVOBODA“
(LIBERTY)
HE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday
at 209 Linden Str., Scranton, Pa.

JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893

UNION LABEL 23

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter July 16 1903 at the post office at Scranton, Pa. under the Act of Congress of March 3, 1879.

„Свобода“

часопись для руского народа въ Америцѣ и орґанъ „Р. Н. Союза“, виходить що тыждня въ Четверъ и коштує:

Въ Америцѣ на 12 мѣсяцѣвъ....$1 00
До старого краю на 12 мѣсяцѣвъ $2.00
Въ Америцѣ на 6 мѣсяцѣвъ....$1.00

Галичане можуть замовляти „Свободу“ черезъ Книгарню Шевченка ул. Театральна ч. 1, Львовъ, а російскій Украинцѣ черезъ Книгарню „Кіевской Старины“ Безаковска 14, Кіевъ.

Оплачувати ґазету треба всеґда зъ горы.

Грошѣ треба посылати въ реґіструванымъ листѣ, або черезъ експресовый, або почтовый money order (мони ордеръ). Money order, то є карточку, котру достанете вѣдъ почтара або агента на експресовомъ офисѣ, пошлѣть намъ, бо безъ того мы не годни грошей достати.

Адресъ:
„SVOBODA“
Box 353,
SCRANTON, PA.

Хто хоче, щобы его адресъ змѣнити мусить подати намъ, кромѣ нового, такожь свой старый адресъ.

Чи буде страйкъ?

Минулого Четверга почалась майнерска конвенція въ Индіянополісъ, Инд., на котрой є заступленій 1415 мѣсцевій юніи зъ 2678 голосами. До сеи поры конвенція зробила небогато, бо майже нѣчого. Провѣрене делеґатовъ и другій формальній справы заняли большу часть часу, а въ Суботу усѣ делеґаты зъ Мичелемъ на чолѣ брали участь въ парадѣ въ честь айрискаго святого — Патрика...

Зо всего видно, що справа майнеровъ водъ твердого угля не буде полагоджена на сѣй конвенціи а що конвенція зверне головно свою увагу на майнеровъ водъ мягкого угля. Въ водповѣдь на листъ компаністовъ водъ твердого угля, якій бувъ поданый въ „Свободѣ“, и въ якомъ компаністы водкинули всѣ жадания майнеровъ — Мичелъ написавъ листъ до Бера, предсѣдателя комітету компаністовъ, и зажадавъ другои нарады представителѣвъ майнерскихъ зъ компаністами. Чи компаністы згодять ся на таку нараду трудно на разѣ сказати; здае ся, що згодять ся, бо будуть боятись опініи публичнои, яка въ разѣ ихъ водмовы готова въ разѣ страйку скинути всю вину на компаністовъ. Кромѣ сего має невдовзѣ водбутись конвенція майнеровъ водъ твердого угля въ Скрентонѣ або Вилкесбери, и остаточно рѣшити чи має бути страйкъ або нѣ. Одень зъ урядниковъ юніи сказавъ, що если компаністы не згодять ся на 8 годинный день працѣ и подвышку при твердомъ углю, то всѣ що роблять на верха (третина всѣхъ членовъ) готовій водступити водъ юніи, а еслибъ майнеры водъ мягкого угля достали подвышку а водъ твердого нѣ, тодѣ юніи готова розбитись на двѣ: юнію твердого и юнію мягкого угля.

Справа майнеровъ водъ мягкого угля стоить такожь лихо. Вправдѣ минулого Понедѣлка зъѣхались до Индіянополісъ представителѣ 400 компаністовъ зъ Огайо, Илінойсъ, Индіяна и заходнои Пенсилвеніи, щобы вести переговоры зъ майнерами, але зробили они се больше на жадане президента Рузвелта якъ зъ другихъ причинъ. Мѣжь компаністами водъ мягкого угля нема згоды, але большость зъ нихъ є проти всякои подвышки. Перше засѣдане майнеровъ и компаністовъ водбулось въ Вовторокъ. Заки зачнуть серіозно переговорювати зъ майнерами, компаністы жадаютъ, щобы майнеры уневажнили ухвалу Раена (Kyan's resolution) посля котрои майнеры не повинні робити згоды зъ компаністами въ жаднѣмъ дистриктѣ, доки всѣ компаністы не погодять ся зъ всѣми майнерами. Здає ся, що майнеры уневажнять ухвалу Раена и выйде таке, що декотрій углевій дистрикты заключать згоду зъ своими компаністами а въ другихъ буде страйкъ. American Federation of Labor, робітнича онганізація, що числить надъ 2.000.000 членовъ, устами свого президента приобѣцѣла помочъ майнерамъ въ разѣ страйку. Такожь показалось, що компаністы брешуть, що мають 27 міліонovъ тонovъ угля на складѣ.

Такъ якъ теперь рѣчи стоять, то выгляды, є такій:

Майнеры твердого угля згодять ся працювати ще 3 роки на тихъ самыхъ услovяхъ, або при дуже малой уступцѣ зъ боку компаністовъ — отже страйку не буде. Не буде такожь страйку въ околици Питсбурга, де майнерамъ правдоподобно дадуть малу подвышку. За те правдоподобный є страйкъ въ Огайо, Иліноисъ и Индіяна.

Вже плеть ся кровь рускихъ хлоповъ.

Важка, свѣдома борба рускихъ хлоповъ въ Галичинѣ о рovне и справедливе выборче право до австрійского парляменту, окрасилась вже кровію борцѣвъ. Трое особъ, мѣжь ними одна женщина, упали трупомъ, двое сконало по тяжкихъ мукахъ въ шпитали а трое тяжко раненыхъ. Стало ся се 27-го Лютого с. р. въ селѣ Лядскомъ, повѣту Товмацкого. Ся сумна исторія склала ся такъ: 26 Лютого с. р. водбуло ся въ Нижневѣ, бучацкого повѣту, одно зъ тихъ несчисленныхъ вѣчь, якій водбувають ся теперь въ Галичинѣ зъ приводу реформы выборчого закону. Народу зобрало ся до 10.000. На вѣче то приѣхавъ такожь комісаръ староства Дунѣковскій разомъ зъ зненавидженымъ въ цѣлой околицѣ секретаромъ Рады повѣтовои Валевскимъ. Референвавъ про новый выборчій законъ п. Олесницкій. Та вже подчасъ промовы п. Олесницкого, Валевскій разъ вразъ штуркавъ комісара староства Дунѣковского, щобы той перерывавъ бесѣду референтови, а коли п. Олесницкій свой рефератъ таки скончивъ, зорвавъ ся Валевскій зъ мѣсця и сказавъ, що вонъ теперь хоче говорити. Але обуреный народъ крикнувъ, щобы забиравъ ся геть, бо не хоче слухати його дурниць. И не позволивъ ему говорити. Та тодѣ комісаръ, замѣсть зарядити разомъ зъ предсѣдателемъ вѣча, щобы Валевскій зойшовъ зъ грибуны и не говоривъ — розвязавъ вѣче. Народъ сильно тимъ обуривъ ся и поднѣсъ крикъ, протестуючи проти того, щобы нарушене авторитету такого Валевского мало вже бути достаточною причиною для розвязаня вѣча. Тодѣ выступивъ сотрудникъ въ Нижневѣ о Коростѣль и возвавъ народъ, щобы не бурив ся а спокойно розойшовъ ся, бо Поляки и власти краевій лишь чекають на те, щобы були якій забуреня, щобы могли тодѣ завести выѣмковый станъ и обставити войскомъ усѣ села. Люде сейчасъ успокоили ся и почали розходити ся.

Та тодѣ саме, якъ почали розходити ся, надойшли зъ сусѣдного села Лядского, люди, въ числѣ около 600, що були припознили ся на вѣче, и оденъ зъ помѣжь нихъ, що йшовъ напередѣ, нѣсъ передъ походомъ червону хоругвъ. (Ся хоругвка була собѣ цѣлкомъ скромненька — червоный папѣръ причѣпленый до дручка). Але комісаръ Дунѣковскій побачивши еѣ, кинувъ ся на того що нѣсъ ту хоругвъ и почавъ ему силою еѣ выдирати. Та люде не дали, — а вконци довѣдавшись, що вѣче развязане завернулись и пошли назадъ до Лядского. Комісаръ Дунѣковскій водѣхавъ такожь разомъ зъ Валевскимъ.

Въ селѣ стало тихо. Рovножь на другій день — и въ Нижневѣ и въ Лядскомъ, всьо робило свою звычайну роботу. Ажь въ ночи зъ 27 на 28 Лютого прийшовъ до Лядского водділъ пѣхоты, зложеный зъ 18 воякovъ и одного офіцира а кромъ того ще трехъ жандармovъ зъ вахмайстромъ. Жандармы кинулись сейчасъ до хатъ, и почали вытягати зъ водтамъ людей и спроваджувати ихъ передъ корчму. Въ селѣ стинивъ ся рухъ, всьо переполохане стало бѣгчи передъ коршму, довѣдати ся, що такого дѣе ся. Жѣнки и матери крешованыхъ почали плакати й заводити, що ихъ мужovъ и синovъ арештують, а одна, Улька Деркачь, кинулась до свого сина Михайла, що бувъ такожь арештованый, обняла його руками за шию и не хотѣла его пустити ся. Жандармы кинулись водрывати еи водъ сина, — але черезъ те зробилось ще больше замѣшане и арештованій побачивши, що ихъ нѣхто не пильнуе, водойшли зъ подъ коршмы и змѣшались зъ решта людьми. Тодѣ приступивъ до офіцира вахмайстеръ и тепнувъ ему щось до уха и офіциръ въ тужь мить закомендерувавъ: „laden“... Якъ се побачили люде, сейчасъ кинулись утѣкати, але офіциръ крикнувъ заразъ же „Feuer“ и три сальвы выстрѣловъ, одна по другой, упали въ утѣкаючій народъ!.. На мѣсци лишили ся три трупы и пять тяжко раненыхъ, а офіцеръ, закомендерувавши до водвороту, разомъ зъ вояками и зъ жандармами водойшовъ до Нижнева, лишаючи по собѣ преспокойно кровь и трупы...

И такъ полялась вже кровь рускихъ хлопovъ зъ ласки розбишацкои банды польскихъ панovъ. На спокойныхъ хлопovъ, що зойшлись радитись надъ своею долею и надъ своими правами, щобъ могчи захитись якъ передъ рабовничимъ вызискомъ польскихъ розбишакъ — ти насылають на нихъ жандармovъ, розганяють ихъ спокойні зборы, а потомъ высилають ще войско и кажуть ему стрѣляти въ нихъ якъ въ псовъ... Ты хлопе не смѣй опомнутись о свое, бо ты — хлопъ, „быдло“, — бо такъ розказуемъ тобѣ мы — паны!..

И чижь той хлопъ дѣйсно буде ще дальше зносити все те такъ тихо и спокойно?

Кровава борба русныхъ студентовъ зъ польскими на львовскомъ универзитетѣ.

Якъ звѣсно, руска молодѣжь универзитецка у Львовѣ веде вже водъ давна борбу о права рускои мовы на универзитетѣ у Львовѣ. Сей универзитетъ бувъ впрочемъ призначеный, якъ его закладано, для Русиновъ. Та Поляки, якъ знаемо, тимъ лише и жиють въ сходной Галичинѣ, що зорують зъ Русиновъ. Тожь якъ всьо инше, такъ само и той универзитетъ загарбали въ свои руки — и якъ всюды инде, такъ само и ту завели польщину. Проти сего и борють ся рускій студенты. Мы пригадуемо зъ исторіи тои борбы — славну сецесію передъ чотыри роками, коли то усѣ рускій студенты выступили зъ львовского универзитету, хотячи тимъ запротестувати проти польщины на томъ универзитетѣ. Тодѣ въ ту справу вмѣшало ся австрійске правительство и звернуло ся до товъ. И они зъ нескольнымъ рускихъ студентовъ, щобъ они вернули назадъ на львовскій универзитетъ, обѣцюючи имъ, що оно постарае ся вже о то, щобъ сей ихъ споръ зъ универзитетскими властями справедливо розсуджено. Тимъ часомъ, коли студенты вернули, міністерство просвѣты подъ напоромъ „Koła polsko го“, рѣшило таки сей споръ, якъ все, въ корысть Полякovъ. Тожь рускимъ студентамъ не оставалось нѣчого иншого, якъ вести дальше борбу. Та власть универзитецка нѣразъ не уступала, тимъ больше, що въ той борбѣ зъ рускими студентами, мала все подъ рукою польскихъ студентовъ, що кождои хвилѣ були готовій силою еѣ поперти. Такъ и тягла ся та борба нерѣшена аж до послѣдныхъ часовъ.

Та отъ въ послѣдныхъ дняхъ терпеливость рускихъ студентовъ, надто довго вдержувана, прорвалась — и счинилась бойка, котра и скончилась кровавo. Выйшло се такъ. Рускій студенты хотѣли устроити на универзитетѣ вѣче и звернули ся черезъ двохъ своихъ водпоручникovъ до ректора универзитету проф. Глюзѣнского зъ прозьбою, щобъ вонъ водступивъ имъ на то вѣче одну зъ саль на универзитетѣ. Та рускій делеґаты промовляли до ректора, такъ якъ все — по руски. Тимчасомъ проф. Глюзѣньскій наразъ забувъ розумѣти руску мову и казавъ черезъ особного товмача перекладати собѣ рускій слова на польске (такъ якъ бы руска мова була для него, Славянина, тимъ самимъ що хиньска), а вконци заявивъ, що не буде ихъ слухати, бо урядова мова на универзитетѣ є польска. Въ наслѣдокъ такои провокуючои водповѣди ректора, зобрались заразъ рускій студенты на нараду и оголосили по часописяхъ остру резолюцію, протестуючу проти фальшивого толкованя ректоромъ статутовъ универзитету водносно рускои мовы. Але зате — польскій студенты, рѣшили устроити на универзитетѣ ректорови Глюзѣньскому овацію.

Дня 1 Марця с. р. зойшли ся польскій студенты великою гурмою на универзитетѣ, и черезъ депутацію подякували ректорови за его „патріотичне“ выступленe супроти рускихъ студентовъ, а потомъ почали демонстративно ходити по коридорахъ универзитету и выкрикували въ честь ректора. Сего не могли стерпѣти рускій студенты, що були тогдѣ саме на универзитетѣ, тожь оденъ зъ помѣжь нихъ звернувъ ся до своихъ товаришѣвъ и выголосивъ промову, въ котрой означивъ права рускои мовы на львовскомъ универзитетѣ и становище рускихъ студентовъ супроти польскихъ. Та се якъ разъ порвало польскихъ студентовъ до брутального нападу на рускихъ студентовъ. И они зъ нескольнымъ вереском и зъ поднесеными палками кинулись на Русиновъ. Настала страшна метушня. Русины зъ розпукою стали боронитись. По коритарахъ розносивъ ся пекольный гукъ: ломане палокъ, удары падаючихъ полѣнъ, брязкотъ товченыхъ шибъ — въ конци крики и зойки раненыхъ...

По великихъ зъусиляхъ удалось вконци рускимъ студентамъ выперти польскихъ зъ I. поверха, де водбувалась борба, на II. поверхъ, и забарикадувати приступъ польскимъ до себе. Польскій студенты, знова, замкненій на II. поверсѣ, зателефонували по поліцію. Та за той часъ, нѣмъ прийшла поліція, вдали ся мѣжь обѣ стороны професоры и почали вести мѣжь обома таборами переговоры. Тій переговоры скончили ся „угодою“, що обѣ стороны выдадуть професорамъ свои универзитетскій легітимаціи и кожда зъ нихъ опустить иншою брамою универзитетъ.

Коли рускій студенты опускали универзитетъ, передъ брамою ждала вже на нихъ велика товпа Русиновъ и приняла ихъ громкими окликами „славно“. На универзитетѣ остались лише ранені — зъ котрыхъ 8 тяжко раненыхъ водвезено домовъ.

Фінансова руїна Росії.

Недавно звіщали телеґрами з Парижа, Берліна і з Росії, що кількасотмільйонова пожичка, яку старало ся російске правительство добути між европейскими банкирами, не удала ся. Банкирі відмовили, заявляючи, що не вірять теперішному правительству, щоб воно змогло коли ту пожичку звернути. На ріжні однак заклинаня російского правительства, ті банкири заявили, що остаточно дадуть ту жадану пожичку, але дадуть еї не правительству а народови російскому, отже зажадали скликаня як найскорше Державної Думи, щоб та Дума сама за ту пожичку їм заручила. Росийске правительство, що раз враз відкладало на неозначений час зібране Державної Думи, заметушилось, та остаточно не бачучи иншого виходу, пристало на се і — от, цар оголосив скликане Державної Думи на 10 мая с. р. Та поки та Державна Дума запоручить европейским банкирам зворот затягненої пожички і ті банкирі виплатять правительству потрібні грошi — час уплине не малий. А ту грошей зараз треба. Правительство не знайшло собі иншої ради, як що заставило американьскій компанії за $200,000,000 желізні дороги в Туркестанї, а тим самим і саму експльоатацію цілого туркестаньского краю. Про се ми згадували вже в своїм часі в „Свободі“.

Та от дістаємо тепер нову телеґраму з Петербурга, що там 10 марця с. р. відбула ся довга конференція російских і заграничных

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

банкирів під предсідательством російского міністра фінансів Шіпова, на котрій застановлювано ся над теперішним станом фінансовим Росії, і сконстантовано що поки-що Росії конечно зараз треба ще $300,000,000 і конче треба десь ту суму добути. Як бачимо, се вказує на цілковите фінансове банкроцтво Росії, бож се нічо иншого не може бути, коли держава жие з самих пожичок, а в кінци і тих пожичок ні звідки їй дістати.

Як жеж все те стало ся? Ми хочемо дати нашим читачам вірний образ тої фінансової руїни російскої держави, а щоби не закидувано нам, що ми може що пересаджуемо, то подамо виписи з російских газет, в дословнім перекладі українськім, і то газет, що перейшли бачне око російского правительства, — отже о якусь сторонничість не можна буде нас посуджувати. А подамо ще виписки не з якихсь опозиційних газет, а саме з найльояльнійших, „благонадьожних“ — з „Руси“ і цілком вже консервативного і вірноподданчого „Нового Времени“.

„Русь“ застановляе ся над теперішним фінансовим станом Росії, і так пише: „Страшна фінансова руїна садить вже нам на карку. Ми стараемо ся вмовити в себе, що природні богацтва краю виратують державу від загибели, але забуваемо на се, що як заставлені добра роблять на якийсь час властителя нуждарем, так само і віддане в аренду чужинцям природних богацтв Росії, здержуе еї розвій і завертае еї з дороги поступу о цілі десятки літ назад. А знова гроші отримані ще передше в формі пожички за границею, не ідуть на ратоване краю, а на ратоване правительственної партиї, котра коштом будучности краю, старае ся утримати ся на верху. Довги Росії ростуть, доходи ідуть в части на оплачене процентів з довгів а в части на борбу правительства з суспільностию і край попадае в що раз більшу нужду. Дійшло до того, що в банках бракло грошей, золотом цілком вже не виплачують, лише паперами, а грошеві посилки з Америки цілком вже не виплачуе ся, бо на почтах брак грошей а з головних кас дістати їх не можна. А щоби за границею не викликувати тим переполоху, оголошуесь, що пересилки грошеві з Америки для того не виплачуе ся, бо ті гроші призначені суть, мовляв, не на хліб для жидів, а на революцію... Уряд хоче ратувати ся новими пожичками, які ужие виключно на піддержуване себе при власти, а про край цілком не журить ся. А що буде, як ті нові пожички розійдуть ся на потреби уряду, а нових не буде вже змоги де затягнути? Тоді, правда, збанкротуе уряд, але й збанкротуе край і Росія сточить ся по похилости на котрій станула — в пропасть. Чиж уряд сего не бачить, уряд, що преціньвже для свого власного добра повинен би ратувати Росію від згуби. Бо преціньз нею і він буде мусів згинути...“

Так пише „Русь“. А тепер послухаймо, що каже „Новое Время“:

„До сего часу наша фінансова система була такою, як на азіятскім Сході. З цілої шестої частини сьвіту збирають ся ті податки, повинности і побори, які забажае ся наложити на країну ріжним „высокопревосходітельним“ особам.

Чи годить ся край на певні видатки, чи ні, то про се ніхто не питае ся. Податки збирають ся мов данина в завойованій країні, як повело ся аж з часів татарских. Думалось би, що всі доходи держави повинні видавати ся на державні видатки, та в дійсности оно не так. Справді, через те, що хозяін краю — нарід не втручав ся зовсім в справи, а всім заправляли приказчики, уряд завів такі порядки, які нагадували розділ здобичі. Гроші зібрані з народу розділялись по міністерствах, і хто сильнійший, захоплював собі більшу частину їх; після довгої гризні міністри на чімсь мирили ся і затверджували буджет. Звичайно, що якась маленька частина визначалась і на потрібні державі цілі, инакше не моглаб істнувати держава. Але сі користні видатки були лише приключкою, щоб зробити значно більші видатки для держави непотрібні, але для чиновників дуже важні, бо з них приходили всякі командировані, суточні, столові і т. п. платні.

Безконтрольна роздача державних богацтв витворила у нас земельну аристократію. Безконтрольне хазяйноване наплодило силу чиновників, складну систему „посад“ і „окладів“. Наші ріжні відділи уряду ростуть мов коралеві острови, не відповідно потребам держави, а залежно від того, скілько треба помістити чиновників коло казьонного пирога. Ніде в сьвіті нема такої великої і такої бездільної кляси чиновників як у нас. Ніде нема стільки паперової нікому не потрібної праці. І звичайно, що ніде на сьвіті нема стільки грабіжи, крадіжи, які ще і побільшали за остатні чверть віку. Кого б не здибати з чиновників, від кождого почуеш страшні оповіданя про злодійство, нечесність. Чиновники відають ся рабункови мов цілком законному ділу. В богато міністерствах доходить до того, що чесним людям не можна служити: проти тих, що не хотять брати участи в рабунку страшенно повстають і всіма силами старають ся усунути з посади. Таким чином підбирають ся на посадах „хапуги“ і взяточники.

Найбідніший в сьвіті народ віддано на годівлю „людям 20-го числа“.*) „Найбідніший“, але в істоті він позволяв собі через цілі віки на такі видатки, які недоступні: Англії і Америці і Германії, — Ротшільдам серед народів Европи. Росія наперед згоджувала ся на всі видатки; вона сплачувала всі рахунки а ні одного не сьміла провірити. А в результаті, не дивлячись на двох мілїярдовий буджет, коли настали чорні дні, не стало грошей на самі найконечнійші потреби.

Ще трошки так піде — а край стане перед грізним питанем: жите чи смерть.

Коли нападуть, чим будемо оборонювати ся? на які гроші будем вести війну?

Ми зруйновані матеріяльно, ми на передодню страшенного фінансового краху; можливо, що нам удасть ся витримати ворожий напад сусідньої держави, — нам треба позичита страшних грошей, мілїярди рублїв, — в той самий час, коли одних процентів за старі позички маемо виплачувати поверх 300 мілїонів на рік!“

*) Є се назва урядників, тому, що в Росії платню урядникам виплачує ся не як всюди в сьвіті на 1-го кождого місяця, а на 20-го.

Ред. „Свободи“.

Що чувати в сьвіті.

Австрия переживае тепер тяжкі часи. Мае она великий клопіт з Мадярами, котрі мають охоту відорвати ся цілковито від Австриї. Для придавленя Мадярів австрийский уряд завів там абсолютизм, розвязуючи сойм та настановляючи всюди цісарских комісарів. Чи се що поможе для здавленя Мадярів, треба сумнівати ся. З того непорозуміня між цісаром а Мадярами повинні скористати поневолені народи в Угорщині, як: Русини, Словаки, Румуни, Хорвати і Серби. Они повинні здучити ся разом а тоді до них стануть залипяти ся Мадяри і австрийске правительство, бо одні і другі схочуть їх мати по своїй сторонї. З того залицяня ті поневолені народи можуть богато скористата, бо можуть жадати для себе чимало належних їм прав на случай попираня котрось з тих двох воюючих сторін.

Яка е форма ряду в Росиї: абсолютна чи конституційна? Ані одна, ані друга. Що нині правом, завтра вже знесене і на відворіт. Там панує замішане. Поступові люди бороли ся за свободсю, а против них повстали висші урядники і при помочи несьвідомих, темних людий здавлювали і здавлюють революцию. Ті послідні не перебирають в средствах а допущають ся страшних звірств. Революция притихла, але з весною заповідають еї відновлене. Мае там вибухнути загальний страйк на железницях і телеграфах і мае наступити загальна революция. Розуміеть ся, що правительство не буде спати а стане давати революцию всіми силами. Полле ся в Росиї не мало крови заки там засвитае свобода і настане порядок.

Хинцї задумують якъ доносить петербурске „Слово“, вдобрати Росии цілый такъ зв. „Приамурскій край“, въ всходній Азіи. Є се край 173,552 квадр. кільом. завеликій и граничить зъ півночи зъ Сибіромъ а зъ полудня зъ Манджуріею. Російске правительство сильно тимъ занепокоило ся и задумуе выслати на сходный Сибіръ спеціяльну армію для обороны того „приамурского краю“. Доносять рівножь що Хины рішучо відмовили жаданю Росии, щобъ Росія мала такій самій привілеї економічній и політичній въ Манджуріи, якъ Японъ.

Азийскі народи зачинають прокедувати ся з довгого сну. Не говоримо вже про Японъ, котрий після війни з Росиею став сильною милітарною державою, а згадаемо про оспалі Хіни. Хінці, хоч чисельно великий нарід, не проявляли жадного житя. Они бачили перед собою могучу Росию, котрої бояли ся і тремтіли перед нею. Та, коли побачили, що малі Японці побили велита-Росию і собі-ж піднесли голову. Они запросили японьских офіцирів за своїх учителів, своїх молодих хлопців висилають до Япону на науку а навіть вислали своїх сьвітліших людий до Америки і Европи, щоб ті приглянули ся державним порядкам і що уважають за добре, завели те саме в Хінах. Хінці враз з Японцями вже тепер говорять, що Азия тілько для Азиятів а чужим до них зась, та, що европейскі держави пхають свій ніс до Азиї, то колись може прийти до великої війни між Азиятами а европейскими державами.

В Японії панує голод, але се не перешкаджае урядови будувати сильні военні кораблї. Японцї знають, що хто хоче виграти війну, мусить підчас спокою бути цілком готовим до війна.

На острові Йольо, на Филипинах, прийшло 10 с. м. до кровавої битви між племенем Моросів а військами Спол. Держав. Битва тривала 48 годин від вівторка до четверга рано. Розходило ся о гору „Mount Dajo“, старий вигаслий вулькан, на котрім укріпило ся сильною фортецою племя Моросів, що одно з поміж филипиньских племен, не хотіло узнати над собою зверхности політичної Спол. Держав. Ту фортецу рішили Американці занята штурмом. Битва була дуже завзята. Мороси боронили свою позицію з нечуваною відвагою і хоробростию. І Американці не могли скорше здобути фортеци, поки всіх Моросів не убили. А американці стратили 15 жовнірів з піхоти, а 5 лишилось раненими. З помід віддїлу маринарского зі стало ранених 32. Моросів убито всіх 600 — разом з жінками і дітьми. Та нечувана звірскість американьского війска, котра не встримала їх навіть перед дітьми і жінками Моросів, обурила цілий сьвіт — і навіть американські газети остро нападають на своїх офіцирів за їх звірячу безглядність.

Президент Рузвелт переслав до Вашінґтоньского конґресу спеціяльне відручне письмо, в котрім виложив конечну потребу як найскоршого уфортифікованя берегів Спол. Держав і жадае ухваленя 50 мілїонів долярів. До письма сего залучив еще плани уфортифікованя, що зістали виготовлені осібною комісією, зложеною з офіцирів армії і маринарки.

Стан складок на „Боєвий фонд“ в Галичині по нинїшний день:

1) С. Ядловский з Джерзі Сити, Н. Дж. 1 дол.

*2) Ів. Ардан з Скрентон, Па. 10 дол.

3) о. П. Понятишин з Рамей, Па. складка 7.65 дол.

4) Ник. Пупчик з Джерзі Сити, Н. Дж. складка 11 дол.

5) Ал. Шаршонь з Шамокін, Па. 1 дол.

6) о. Н. Підгорецкий з Савтфорк, Па. 2 дол.

*7) Др Ник. Ардан 5 дол.

*8) Андрій К. 25 цнт.

9) С. Крицкий з Йорквіл, О. 12.25 дол.

10) На мітингу „Народного Дому“ в Джерзі Сити дня 15. марта — складка 2.75 дол.

*11) Брацтво св. Петра і Павла в Карнегі, Па. відд. 55 „Союза“ 25 дол.

Разом зібрано **77.90** дол.

Подрібний виказ складок в Йорквіх, О. По 75 цент. зложили: Федько Філіп; по 50 цнт. Стефан Крицкий, Михаїл Когут, Іван Станько, Тимко Онісик, Іван Стахняк, Антін Когут, Федько Стахняк, Юрко Облоченьский, Стефан Кабан, Лев Чупіло, Іван Ольшаньский, Іван Козак, Яким Цікало, Стефан Гавріш, Каспер Войтіховский, Клімко Гижий, Катерина Захарко, Василь Яремце; по 25 цнт. Дмитро Наконечний, Анна Кабан, Мацько Стахира, Катерина Олексик, Василь Полуйка, Юлія Стахняк, Яцко Висоцкий, Антін Захарко, Михаїл Дашок, Федько Горечко — разом 12.25 дол.

о. Іван Велигорский, секретар.
25 Chestnut Str.
Yonkers, N. Y.

Жертви прислані на руки ред. „Свободи“ зазначені звіздкою. Ред.

Де є?

Іванъ Буделькевичъ, родомъ зъ Цупилова (пов. Станиславовъ), середнього росту — лѣтъ 35, чорнявый, который вже 3 роки працює въ Америцѣ. Мавъ працювати въ Пенсилвенії въ околици Reading, Pa. Хтобы знавъ що про него або вонъ самъ нехай напише до Петрунелѣ Будельківичъ, жѣнки его, котра недавно приѣхала зъ краю и не може го вѣдшукати.

Прошу писати на адресъ:
A. Chromowski,
339 E. 20 Str., New York, NY.

Лїкарі вірять в него

По шпиталях і в приватній практиці, в Америці і заграницею, визначні лїкарі уживають

Д-ра Ріхтера Ботвичного Пейн Експелеру

як средство на Руматизм, Гостець, Невральгію, Болї грудий і членів.

„Я вживав Дра Ріхтера Ботвичного Пейн Експелеру в моїй практиці. Совістно могу сказати, що сей лїк втирании приносив значну полекшу в мускулярних руматизмі, гостци і невральгії.
J. M. Thompson, M. D.
386 Clinton St., Brooklyn, N. Y.

Приготований під наглядом лїкарів згідно з остри шими законом.

У всіх аптиках по 25 і 50 центів.

F. AD. RICHTER & CO.
215 Pearl St., New York.

Водъ п. Ант. Словиньского 1648 Avondale Ave. Toledo, О. одержали мы слѣдуюче письмо, котре, сподѣемось, буде цѣкаве и для нашихъ читачѣвъ: „Доношу вамъ про дѣлане Трінерового Лѣчничого „Горкого Вина“. Моя жѣнка терпѣла черезъ довгій часъ на нестравность и бракъ охоты до ѣды. Случайно прочитавъ я оголошене и купивъ вино. Заразъ по першій фляшцѣ стало ѣй лѣпше, а коли выпила пять фляшокъ, цѣлкомъ поздоровѣла. Теперь поручаю при кождій случайности сеї лѣкъ и думаю, що повиненъ находити ся въ кождій хатѣ“. Подѣляю поглядъ п. Словѣньского. Божь нестравность и бракъ апетиту се звычайні обявы майже въ кождій родинѣ, а Тринера Горке Вино е одинокимъ лѣкомъ якій можете давати кождому, водъ найменшого до найстаршого. Всѣмъ направляе жолудокъ, вырабляе нову кровь и змѣцняе нервы.

Продають по всѣхъ аптикахъ.

Jos. Triner, 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Потреба 50 майнеровъ до Vinton Colliery Co., що отвирае двѣ нови майны въ Vintondale, Pa. Стала робота, добра платня, жадного неспокою за послѣдныхъ 12 лѣтъ, добрі домы и школы. Vintondale лежить 20 миль водъ Cresson на C. & C. Division пенсилвенійскои желѣзницѣ.

Подаю мою теперѣшну адресу:
Rev. Joseph E. Chaplinsky,
339 2nd Ave.,
12-13 New York, N. Y.

— „СВОБОДА“ посилае грошѣ до всѣхъ частей свѣта по той самій цѣнѣ, що всякі чужі агенты. Грошѣ доходять до краю за 12 днѣвъ. Чого волочитись по чужихъ, коли свои могуть васъ такъ само обслужити. Адресуйте:
SVOBODA,
Box 358, Scranton, Pa.

Антропольоґічна комісія British Medical Association въ Лондонѣ (въ Анґліи) обчислила на подставѣ довгихъ и сумлѣнныхъ студій пересѣчный зрістъ европейскихъ народовъ и высокість росту поодинокихъ народовъ такъ означила: Найвысшій ростомъ суть Анґлійцѣ и Норвезцѣ — пересѣчно 1·79 метра; дальше идуть Данцѣ и Голяндцѣ — 1·67 метр.; по нихъ наступають Швайцари, Росіяне и Бельгійцѣ — 1·66 метр.; Нѣмцѣ рівножь 1·66 метр.; Италѣйцѣ, Ишпане и Французы — 1·65 м. а найвисше суть Угри — 1·64 м.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

СПРАВЫ „СОЮЗА".

Головный Урядъ „Р. Н. С." на роки 1904—1906.

Головный предсѣдатель — КОНСТ. КИРЧОВЪ, 140 Essex Str. Jersey City, N. J.

Головный секретарь — С. ЯДЛОВСКІЙ Box 76, Jersey City, N.J.

Головный касіеръ — АЛЕК. ШАРШОНЬ, 524 Pine & Franklin St. Shamokin, Pa.

Ихъ заступники:

Місто-предсѣдатель.....С. Митренко OLYPHANT, PA.

Заст. секретаря .....Іос. Кульчицкій BALTIMORE, Md.

Заст. касіера .....А. Яиковичъ MC ADOO, PA.

Радні:

А. Валевскій.....St. Louis, Mo.
А. Семанцій.....Trauger, Pa.
К. Кобанъ.....Olyphant, Pa.
Ал. Сорока.....Plymouth, Pa
Иванъ Паранякъ.....Terryville, Conn.
Ив. Сенько.....Jessup, Pa.

Ихъ заступники:

Ив. Посипанко.....Mc Adoo, Pa
Ник. Домбровскій.....Eleanor, Pa

Контрольна комісія:

О. А. Улицкій.....Ansonia, Conn
Мих. Турковскій.....McKees Rocks, Pa
Ив. Воргачъ.....Mt. Carmel, Pa

Головный організаторъ:

Н. Подгорецкій Box 543, South Fork, Pa

Вступайте до Союза!

„Союзъ" — одинока руско народна організація въ Америцѣ.

Принимає членовъ **вѣдъ 1 року до 45 лѣтъ житя.**

Вступне пѣсля лѣтъ.

Мѣсячне вѣдъ 25 до 70 центовъ на мѣсяць.

СОЮЗЪ ПЛАТИТЬ:

Посмертне за мужа $600.00,
Посмертне за жѣнку $300.00,
Посмертне за дѣти вѣдъ 15.00 до $300.00,
Въ разѣ утраты. а) обохъ очей ногъ або рукъ $600.00,
б) одной руки або ноги $200.00,
в) одного ока $100.00,
Сли отець родины въ шпитали божевольныхъ, Союзъ платить що року родинѣ $100.00.

Хто хоче вступити до Союза, мусить вписатись такожь до братства, яке належить до Союза.

Важне для П. П. Секретарѣвъ Р. Н. Союза.

Повѣдомляю разъ на все що всѣ грошѣ належачій до касы Р. Н. Союза посылає ся такъ: на money-orderахъ або чекахъ выписує ся имя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше такъ выписаный money-order або чекъ не посылає ся до Голов. Касіера, але вразъ зъ выказами до Голов. Секретара. Головный секретарь опѣсля вѣдсылає ихъ до Голов. Касіера.

С. Ядловскій,
Голов. Секретарь.

ПОСМЕРТНІЙ ВѢСТИ.

АННА ВЕЛЬГОШЬ жена Марка члена Р. Н. Союза вѣд. 4. Jersey City упокоила ся 18 Февруара б. р.

Вѣчная память!

Ч. 772. 773. КВІТЪ 221.82 на двасто двайцять оденъ долярівъ и 82 центовъ котрій п. Михайлъ Гавришь отримавъ яко посмертну запомогу по єго сынови Семанѣ, зъ Головнои Касы Руского Народного Союза въ Америцѣ.

McAdoo, Pa. дня 14 Марта 1906

Михайлъ Гавришь.

Свѣдки — Иванъ Росыпанко, Елиасъ Крушко.

Вѣдъ мѣсцевого Уряду Руского Нар. Союза въ Америцѣ.

Кость Поступакъ, предс.
Д. Капѣтула, секретарь.

Ч. 748. КВІТЪ $251.50 на двасто пятдесятъ оденъ долярівъ 50 центовъ, котрій п. Юлія Горвадъ отримала яко посмертну запомогу по єй мужови Михайлѣ Горвадъ зъ Головнои Касы Руского Народного Союза въ Америцѣ.

Kis Sarkad дня 2 Марця 1906

Юлія Горвадъ,

Свѣдки — Евгенъ Хомичко свящ. Иванъ Артимовичъ

предсѣдатель.

Рухъ

въ вѣддѣлахъ Р. Н. С.

ВІДОЗВА.

Братство сьв. Володимира в Ню Йорку відділ 108 Р. Н. Союза приймає в місяцю марті нових членів до братства без вступного. Дорогі братя Русини! Хто ще з вас, в Ню-Йорк не належить до жадного братства нехай прийде до нас а ми приймемо його як рідного брата. Оплата не велика 35 центів місячно, та за ті гроші дістанете кождий, єсли захоруєте, 5 долярів що тиждня запомоги і доктора. Братя Русини не жалуйте тих пару центів на місяць — бо як чоловік здоров і робить то що значить для него тих пару центів? Таж нераз богато більше пійде на дурниці і нїхто не може знати що його чекає Тож не кажіть дорогі братя, що ще маю час і не відкладайте се на пізнійше а вступайте зараз численно до Братства і „Союза". В єдности сила! Мітинги відбувають ся кождого місяця перед першім в суботу, при 5 улиці число 509 в Ню-Йорку.

І. Притула, предс.
Й. Сусідка,
А. Шеремета.

ПОВІДОМЛЯЄ СЯ

всіх членів Братства Сьв. Ап. Петра і Павла В. Р. Н. С. в Ансонії, Кон. і дооколичних, як: Дербі, Шелтон і Сіймор, що місячні мітинги будуть відбувати ся кождого місяця в остатню суботу перед першим вечером точно о 7-ій год.

Я. Рогач, секр.
6 May Str., Ansonia, Conn. 10-11

ПОВѢДОМЛЕНЄ.

Всѣхъ членовъ Братства Св. О Миколая вѣдд. 99 Р. Н Союза въ Вилкесъ Барри, Па повѣдомляю, що мітинги будуть вѣдбувати ся кождои першои недѣлѣ по пятнай цятомъ кождого мѣсяця, въ гали пѣдъ перквою, точно о першій годинѣ, заразъ по Службѣ Божій. Прошу собѣ то запамятати и не отягатя ся, бо будемо перескаджати другому братству, котре має по нашомъ мітингу свій мітингъ.

Антонъ Шкрабякъ.

ВѢДОЗВА.

Братство св. Володимира въ Elizabeth, N. J. вѣддѣль 65. Р. Н. Союза, буде пріймати новыхъ членовъ до Брацтва за половину вступного въ мѣсяци Цвѣтню и Маю сего року. Дорогій Братя Русины! Хто ще зъ васъ не належить до жадного Брацтва, а мешкає въ Elizabeth, N. J нехай прийде до насъ, а мы приймемо його якъ рѣднього брата. Оплата не велика, тѣлько 50 центовъ мѣсячно. а зъ тыхъ грошей дѣстане кождый членъ въ часѣ слабости 5 долярівъ на тыждень запомоги. Тожь не жалуйте тыхъ пару центовъ на мѣсяць. Якъ чоловѣкъ здоровъ и робить, то не забогато на него тихъ пару центовъ. Не разъ богато бѣльше пѣйде на дурницѣ. А нихто не знає де яке нешастє кого чекає. Тожь не кажѣмъ дорогій Братя, що „ще маю часъ" и невѣд кладайте се на пѣзнѣйше а вступайте заразъ численно до Брацтва и Союза. Въ єдности сила! Мітинги вѣдбувають ся кождого мѣсяця по першомъ въ недѣлю въ галѣ въ домѣ число 48 Washington Ave. Elizabeth, N. J.

Андрій Явилакъ, предс.
И. Кухаръ, касіеръ,
С. Боберъ, секретарь.

ПОВѢДОМЛЕНЄ.

Братство св. Йоана Хрестителя въ Desloge, Mo. вѣддѣлъ Союза 50 буде мати 1 Цвѣтня с. р. пѣврѣчный мітингъ. Кождый членъ що не прійде, заплатить назначену кару. На тѣмъ мітингу буде пріймати ся новыхъ членовъ до Р. Н. Союза. Пѣсля статутовъ платить ся до Братства дуже мале вступне: до 25 лѣтъ 25 центовъ, высше 25 лѣтъ 50 центовъ.

Вѣдъ уряду Братства:
Теодоръ Мѣцѣкъ, предс.
Теодоръ Ревакъ, секр.

ОГОЛОШЕНЄ.

Повідомдяє ся, що Братство сьв. О. Николая відділ 104 Р. Н. Союза в Перт Амбой, Н. Дж. відбуде свій 3 місячний мітинг 8 Цьвітня с. р. точно о 2. годині пополудни Будуть складати ся рахунки за 3. місяці. Хто з звичайних членів не прийде на час заплатить 25 цнт. кари, а урядник 50 цнт.

За Уряд Брацтва:
Мих. Вавичак, предс.
К. Шкурат, секретар.

ОГОЛОШЕНЄ.

Повѣдомляємо всіх Русинів в Buffalo і з околиці т. є на Lancaster, West Seneca, Depew, Black Rock, Tonawanda, і Niagara Falls, що дня 1-го Апріля 1906 в пяту нед. сьв. посту відправить ся Богослуженє в церкві сьв. о. Николая на East Buffalo на Central Ave. і Lovejoy Str. Порядок Богослуженя такий: о. год. 6 в Суботу вечером дня 31 марта слуханє сьв. сповіди через запрошеного до нас одного зі сьвящеників. В неділю рано від год. 7 дальше слуханє сьв. сповіди, о год. 10 сьв. Литургія, проповідь і сьв. Причастіє. О год. 4 по полудни в Неділю вечірня, по вечірни слуханє сьв. сповіди а в понеділок о год. пів шестої служба Божа і сьв. причастіє. Русини місцеві, то є з Black Rock і East Buffalo мають приступити до сьв. сповіди в Суботу вечером, бо в Неділю будуть ся сповідати лем замісцеві.

Николай Букати, предс.
Іван Тимкович, секретарь.

ОГОЛОШЕНЄ

Повѣдомляємо усѣхъ вѣд. 67. Р. Н Союза, що д. 12. Апрѣля с. р. вѣдбуде ся мітингъ, на котрый усѣ члены мають явити ся. Хто бы безъ причины не явивъ ся буде мусѣвъ заплатити 50 цнт. кары, а члены уряду $1.00. На тѣмъ мітингу зложить ся касове справозданє за минулій 3 мѣсяцѣ и буде ся приймати новихъ членовъ до Брацтва безъ оплати вступного а до Союза якъ статутъ Союза наказує. Приступайте до Брацтва и до Союза поки часъ, бо якъ котрого покалѣчить або забє, то вже буде запѣзно. Початокъ мітингу о пѣвъ до першои по полудни въ гали John Bunga. Просимо точно явити ся.

За Урядъ Брацтва:
И. Павукъ
М. Кочурь
Ю. Криницкій.

ОГОЛОШЕНЄ.

Дуже прикро нам попращати отсим нашого Брата і Товариша П. Галецкого, що покидає нас, аби вернути до рідного краю, до своєї жени і дітей. Не довго був між нами а всі ми його полюбили. А що був діяльним членом нашого Брацтва від. 85. Р. Н. Союза то ми його выбрали одноголосно на секретара. Все старав ся о добро нашої громади і о добро нашої орґанізациї. Тепер коли вже вертає до краю пращаємось отсим з ним сердечно і желаємо йому в старім краю всього добра, щоби довго прожив і служив нашим Русинам в старім краю так щиро як нам ту служив.

М. Мардиняк, предсѣдатель,
85 від. Р. Н. Союза.

Hazleton, Pa. 15 Марця 1906.

Пращаю ся з Вами дорогі братя Русини і Товариші з 85 від. Р. Н. Союза. Вертаю до старого краю, а Вам желаю всього найлїпшого та много лїт прожити. — Не забувайте на свого брата і товариша

П. Галицкого.

ВІДОЗВА

до всіх віддїлів Сестричного Братства сьв. Ольги в Америцї.

Отсим взиваю всї відділи Сестричного Брацтва сьв. Ольги в Америцї, щоби найдальше до 30 днів кождий віддїл прислав залеглі місячні вкладки по 5 цент. від кождої Сестри до головної каси на фонд померших. Чеки, або моні-ордери треба виставляти на имя: Eudokia Kalakuka, Treas. (головної касіерки) а посилати впрост до головної секретарки: E. Strutynska 7 Stewart Place, Elizabeth N. J. разом з виказами.

Котра Сестра не платила-б через три місяці з місцевого віддїлу, та буде вимазана з Братства і стратить всяке право до посмертної запомоги на підставі річної головної Конвенциї Сестр. Братства сьв. Ольги в Америцї. котра відбула ся в Bloomfield, N. J. дня 28. Дец 1905 року

Е. Струтиньска,
головна секретарка.

ОГОЛОШЕНЄ

Winnipeg, Man. Canada.

Молодїж руско англїйского семинара в Вінніпеґу устроює в день 24. марця с р **вечернищ в память 45 роковин смерти Тараса Г. Шевченка** в гали Selkirk (на розі Logan & Santley Str. трета поперечна улиця від Main Str.) Початок о 8-мій годинї вечером. Вступ вільний; добровільні датки буде приниматись на „Боєвий Фонд" в старім краю. Щоби відсьвяткувати торжественно сю народну урочистість, запрашаємо всіх чесних Русинів, замешкалих в Вінніпеґу і околиці

ПРОГРАМА:

Часть І.

Вступне слово — т. Арсенич.
1. До Рускої Пісни — хор.
2. Житєпись Т. Шевченка в англ. мові — т. Драбинястий.
3. Гетьмани, сольо баритонове — т. Антонюк.
4. До живих і мертвих, деклямація — т. М. Коцан.
5. Думи мої — хор.
6. Psalm of Life, деклямація — т. В. Саранчук.
7. God Preserve — хор.
8. Суботів, деклямація зі сьпівом — т. В. Карпець.

Часть ІІ.

9. Золоті зорі — хор.
10. Розрита могила, деклямація — т. В. Чумер.
11. Сольо скрипкове — т. В. Колодиньский.
12. Раз мотилька — хор.
13. Чигирин, деклямація — т. В. Кулачковский.
14. Гуляли — хор.
15. Excelsior, деклямація — т. В. Когут.
16. The Maple Leaf — хор.

Закінченє — Д. Д. Пирч.

КОМІТЕТ.

ОГОЛОШЕНЄ.

Глядає посади дяківский кандидат. Устав церковний знає докладно. Має добрий голос. В віці середнім. Вміє провадити чотирограсовий нотний хор. Котра громада потребує такого дяка, зволить звернутись на адресу:

Kinash Danylo
Fr. Prestrilski Bank, Notaryat
185 Stanton Str. cor. Attorney St.
New York City.

ХОЧУ ЖЕНИТИ СЯ!

Молодий вдовець, з одною дитиною (в краю), що має господарство в місточку, хоче пізнатись з дівчиною або вдовою середних лїт і просить зголоситись до него листовно і надіслати фотографію. На красу і на гроші не оглядає ся Адрес:

D. Kira, 11-12
Box 435, California, Pa. Wash. Co.

Де є?

Хто хоче шукати своїх кревнѣвъ черезъ нашу газету, мусить заплатити 25 центовъ за кожде оголошенє напередъ.

Де є?

Пошукую за моєю тїточною сестрою Теклею Федорчак, родом з Ріпок, повіту Горлиці, въ Галичинї. Лїт має 18, очі бурі, волосє чорне, росту середнього. В Децембри 1905 р. пішла на службу до Brave, Pa. а тепер має бути десь в околиці Uniontown, Pa. Хтоби о нїй знав, або вона сама, зволить донести на адресу:

Mrs. Melka Ducz або Sachar Ducz
1010 Manor Str.
Pittsburg, Pa. S. S.

Хто хоче змѣнити свій адресъ повиненъ выписати усе докладно на сѣй картцѣ, вырѣзати еѣ и дати листоносови або заслати въ листѣ до редакціи „Свободы".

POSTMASTER! Please notify "Svoboda", Box 353, Scranton, Pa. of the following change of my address:

PREVIOUS ADDRESS (Старый адресъ):
Name (Имя) _____
Street or P. O. Box (Улица або бакса) _____
P. O. (Почта) _____ State (Стейтъ) _____
Належавъ-емъ до вѣддѣлу „Союза" ч. _____, а теперь належу до вѣд. ч. _____
PRESENT ADDRESS (Новый адресъ):
Street or P. O. Box (Ул. або бакса) _____
P. O. (Почт _____ State (Стейтъ) _____

Допись.

Winnipeg, Man., Can.

Вже нераз писали дописувателї „Свободи" з Канади про нас Русинів, як ма ту жиемо, як поводимось між собою і з чужими, та накликували нас до орґанізації і т. д. Та я вкажу вам п. читачі, на одно лихо, якого мусимо скоро позбути ся, бо оно нам все буде нашу роботу перепиняти. Богато є таких патріотів, що нїчо иншого не знають лише по часописях оден другого критикувати, а при тім вихвалювати ся своїм розумом... То каже, що він лїпше над усїх все знає, що більше як другий ходив до школи — і ще бувби ходив, але поїхав до Канади і г. п.

То сумно, але то і є то лихо між нами, що такі ми ту всї горді, що так ненавидимо один другого і так один на другого нарікаємо. А чиж то ми на те приїхали ту до Канади? Таж кождий з нас, живучи ту на вільній земли, повинен дбати, щоб усї разом собі доброту приспорювали і одні другим помагали. А ми безнастанно лише сваримось, і то за релїгійні справи,—і який маємо з того хосен? Або гризем ся та сваримо ся о попів, хоч маємо вже їх ту досить і бородатих і голених на вибір, і до котрого нам сподобає ся до того і можемо іти. А ми таки повинні дбати передовсім о те, яку би то поміч могли ми зробити самі для себе. Недавно порушив п. Яким Кравець в „Канадийскім Фармері" красну річ, заложити товариство „Самопоміч". От, возьмім ся до сего, не відкладаймо сего з дня на день, але возьмім ся за се і рушмо ся трохи вперед. І покажім, що і ми можемо тою дорогою поступати, що другі народи.

Правдою і добрими дїлами поборемо усе зло, а ненавистею і заздрістю і пустими балаканками про релїгії та попів до нїчого доброго не дійдем і лише чужі люде будуть з нас користати.

Н. К., робітник.

— Звертаємо ся въ просьбою до всѣхъ нашихъ Дописувателѣвъ, щобы свои дописи писали коротко и читкимъ письмомъ, щобъ мы могли прочитати тѣ дописи. Рѣвножь просимо писати усе лишь на одной сторонѣ, а другу сторону картки лишати чистою, незаписаною.

Ред. „Свободы".

Руска Кольонія!

130.000 акрів найлїпшої землї на продаж недалеко Ґрінвил, Мисурі, повітового міста в повіті Вейн — за 5 до 12 долярів акер. Платня: третина в горі, решта на місячні або річні сплати, котрі могуть тревати так довго як схочеш. Земля дуже добра, родить ся все, що посїєш, кромі сего лежить зараз при желїзници. Дуже здорове підсоне, вода і найвигідпійше получене желїзниче. Наша Компанія має один мілїон долярів капіталу і провадить бизнес вже 19 лїт; має свою власну желїзницю, трачі, фабрики, зелївні майни і другі великі підприємства, є одиноким власником сеї землї і є одвічальною. Чистий титул гварантований і дід даєсь кождому хто заплатить третину ціни. Над 120 домів для фармерів вже побудовано; доми сі мають від 2 до 6 комнат. Сли осядеш на кольонії не будеш боятись страйку, або других неспокоїв; фармор, се найбільше независимий человік на свїті. Тикет за половину ціни кождого першого і третого Вівторка в році. Звертаємо кошти колїйового білєту. Сли хочеш забезпечити собі будучність на старі лїта, не трать сеї спосібности. Адрес:

International Colonization Agency
Greenville, Mo. 8-13

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Всячина.

ТОВАРИСТВО ДЛЯ ПОПРАВИ ЖЕБРАКІВ І ВОЛОЦЮГІВ.

Всюди по сьвіті звичайно так буває, що як хто є волоцюгою, жебраком або проступником вийшовшим з арешту, то такий має трудний вступ поміж порядних людий, а вже як захоче зажити чесним жигем то дуже ему тяжко знайти роботу. Такого чоловіка загально боять ся, не довіряють ему і тому не хотять дати жадної роботи. Щож лишаєть ся такому нещасливому почати? Хіба умирати з голоду або знов пустити ся на волокітство, крадіж і розбій. Та тепер часи змінюють ся а з тим настає зміна в відношеню одного чоловіка до другого. Чоловіколюбні люди кажуть, що не всі люди суть злими а, если допустять ся якогось злочину, то не все вина спадає на їх злу натуру а звичайно на обставини серед яких доводило ся жити тим упавшим.

Щоби помочи таким проступникам увійти назад в жите і зажати як люди, заснувало ся в Голяндиї 1892 р. товариство для моральної і дочасної поправи жебраків і волоцюгів. Оно купило фарму, повиставляло будинки і т. д. Там працюють проступники, занимаючи ся всякою роботою. Дають їм навіть за роботу тижденьу заплату найбільшу оден гульден, але ті гроші виплачують ак. проступник опускає заклад. Нещаслимі, хоч суть під опікунчим доглядом, можуть однак виходити, де їм захочеть ся. Саля, де збирають ся їсти, служить також за місце для розривки і читаня газет та книжок. Там держать для них відчити, але ніколи такі, щоби накидати ся з лайкою на минуле жите волоцюгів. Їим подають загально жите людий, їх добрі і злі учинки і які суть наслідки одного і другого житя. Наставники того закладу обовязані давати раду волоцюгам, кілько разів ті відчинять перед ними свое серце, а ті ради уділяють з любовю і батьківскою ніжностю.

До того дому поправи не беруть силою а проступники зголошують ся самі добровільно так само як можуть добровільно кождої хвилї з'відтам відійти. Коли такий волоцюга зголосить ся до того закладу, мусить по щирости розказати все свое минуле жите, бо після того знають як з ним обходити ся і як на него впливати, щоби поправив ся. Мало було случаїв, щоби котрий з волоцюгів збрехав. Подібна добровільна сповідь своїх злих учинків дає провинившому ся вдоволене і облегчене совісти а се доказує, що у тих людий е людске а не звіряче серце.

Наплив жебраків і волоцюгів до того закладу був так великий, що для браку місця до 800 мусіли віддавати з бічим а від часу заснованя того закладу аж доси вигнали лиш одного за лихе поведене.

Гарні наслідки подібної чоловіколюбної інституції заохотили товариство до дальшої роботи в тім напрямі і оно 1904 р закупило за 20 тисяч гульденів фарму, зложену з 148 акрів, де приміщує тих, котрі вийшли з першого закладу. На тій другій фармі колишні жебраки і волоцюги, поправившись та научившись якогось ремесла, лагодять ся увійти в сьвіт і зажити чесним, трудячим житем.

ЖИДИ В ХІНАХ.

Жидів можна знайти в усіх краях сьвіта. Хоч говорять они розличними мовами, звичайно мовою народу між яким мешкають, то все таки не затрачують своєї жидівскої ціхи а всї по цілім сьвіті творять один жидівский нарід. Один англійский учений іменем Robert A. Powell подорожуючи в глуб Хін відкрив там жидівску біжницю. Відчитуючи старинні памятники прийшов до заключеня, що жиди приеміґрували до Хін вже на дві сотки літ перед Христом. В тринайцятім віці по Христї жиди мали в Хінах досить виливу на державні справи, але сей вплив упадав в 17 віці. Остатки колишніх жидів суть ще і тепер в Хінах, але говорять по хіньски тай религія їх в дечім змінила ся.

ДІТИ І СОН.

Що то богато говорити! Кождий з нас памятає добре як був ще дитиною, як то було тяжко рано вставати чи до школи чи до якої легкої роботи. „Ти сплюху", кричать бувало на нас, „доки будеш гнити? Вставай!" Над тим роздумували учені люди як довго повинні діти спати, головно ті, що учать ся, і дійшли до того, що діти до шеснайцятого року житя повинні спати що найменше девять до десять годин. В зимі дитина потрібує навіть більше супочинку як у літї. Та все одно, зима, літо, весна чи осінь діти потрібують належитого супочинку, щоби відзискати умові і тілесні сили стрічені через напружене при наукі або фізичній працї. В противнім случаю діти не розвивають ся правильно а замолоду нидіють.

ЖЕЛІЗНИЦЕЮ З АМЕРИКИ ДО РОСИИ.

До чого то вже не дорозумі і підприємчивість людска. Де далї то зтягати будуть з неба зорі і забавляти ся ними на земли. Але на те дивоти нема! Се час поступу, час винаходів і розличних помислів людского розуму. От тепер задумують получити Америку з Росиею (Сибіром) желїзницею. Хотять там, геть на півночи, де е найвужше море поміж Аляскою а Сибіром, перекопати під дно морске тунель і пустути туди желїзницю. В тій цїли завязала ся в Америцї компанія під назвою „Trans-Alaska Siberian Co.", котра переговорює в тій справі з российским правительством. Цар Микола II. має бути прихильний тому проектови. Будова того тунелю тревала би десять років. Американцї бизнесовий нарід. Через сполучене Америки з Росиею желїзницею, Американцї хотять визискати богацтва Сибіру. Там, як кажуть, е більше золота як в Алясцї а через абсолютистичне правительство всї ті богацтва лежать нетакані. Если той намір Американців здійснить ся то они виссуть Сибір в порядку, лишаючись панами. Российский, як взагалї чужий человік, буде там простим робітником.

РОСИЙСКІ АДМІРАЛИ ПРО БИТВУ КОЛО ЦУШІМИ.

В маринарскім клюбі в Петербурзї відбув ся недавно відчит про морску битву під Цушімою. В хвили, коли прелеґент скритикувавши остро цілий хід битви, скінчив свій відчит, підніс ся присутний в сали адмирал Рожественьский і сказав: „Японцї в битві не мали ніяких підводних суден, зате мали рід движимих торпед, котрі спричинили погром росийскої фльоти. Хто виновником того нещастя, провірить історія. Може я найбільше завинив? Однак в кождім разї мушу сказати, що мої адмірали в найнебезпечнїшій хвили завели мене. Сама гадка про ті жертви, що спочивають на морскім дні, для мене страшна, однак клену ся, що ніхто з тих людий не е без ідеалів, як се впевнює прелеґент". Немов у відповідь на сї заміти командант третої ескадри, адмірал Небогатов помістив в петербурских дневниках свої пояснення що-до цушімскої битви. „Мое поведене — говорить Небогатов — в часї плавби і в часї самого бою не дає причини до ніякого обжалованя. Свої обовязки я сповнив точно. Катастрофа при Цушімі і здача кораблів наступила не по моїй винї". Небогатов вказує, що ему не дали особисто заняти ся організацією ескадри, їй перзонального і корабельного складу. Перзональний склад був недостаточний. Офіцирів ескадри затагано трема наворотами. Частина залоги прибула на кораблї на кілька годин перед відплавом ескадри на море. Між моряками було богато злодіїв, пяниць, людий із застарілими недугами, осіб стоячих під наглядом поліції, новобранців і ніколи не плававших моряків. Більшість кораблів була зовсім старого типу. Роботи на деяких кораблях не були скінчені перед виплывом на море. Стан кітлів запущений. Артилерия старосьвітска. Панці стрільна вибухали лиш при уда-

рі о корабель і то в числі 25 пр. Вибухаючи, вони робили незначні пробоїни і не запалювали навіть сухого дерева. Сила запальности і вибуху японьских стрілен була незвичайна. На наших кораблях було 5—6 разів менше дальномірів, як у Японців. Офіцири і низші вояки не вміли з ними обходити ся. Сполука его ескадри з Рожественьским була трудним ділом. Після сполуки Рожественьский видів ся з ним лиш раз, але й тоді не говорив з ним про стрічу з Японцями. Дальше описує адм. Небогатов хід трудневого бою під Цушімою. Третього дня его ескадра була окружена японьскою фльотою. Ми безсумнівно погибали; не було вигляду на успіх. Наша загибіль була неминуча. Із становища моїх кораблів я повинен був їх розсадити на отвертім мори і обернути два тисячі моряків в окровавлене клоче. Пощо? За для чести андреївскої фляґи? Однак та фляґа являєсь символом тої Росиї, котра сьвідома обовязків великої держави має берегчи достоїньство і жите своїх синів, а не посилати людий на смерть на старих кораблях, щоби скрити й утопити в мори свое моральне банкротство, крадіжництво, бездарність, похибки, сліпоту, незнане елементарних основ морскої военної штуки. Для представителїв такої Росиї я не мав права топити людий. Остаточно виновником катастрофи при Цушімі Небогатов уважає Рожественьского, а на доказ просить розпитати японьских адмірялів.

Збирайте гроші на Боєвый Фондъ!

ЖЕЛІЗНИЦЯ ЛОРЕЛ ЛАЙН

Трени відходять зі Сиренгон в будні дні від 1-ої до 6 ої рано що година, а від 6 рано до 12 в ночи що 20 мінут. В Неділю відходить трен від 1-ої рано до 7 що година, а від 7 рано до 12-ої в ночи що 20 мінут. Від 3.20 до 6.40 пополудни трени ходить що 10 мінут. До Вилкесбері їде трен всего 41 мінут. Є експресовий, що відходять зі Сиренгон (крім Неділь) о 6.36, 8.16 і 10.36 рано а 2.16, 4.36 пополудни їде лиш 33 мінути. Наші карв їдуть до Нейоґ Парку і Пітсборґ. Ми перенощимо тільки пашини.

B. F. WYLY, jr. traffic manager.
Scranton Pa.,

ГОДИННА ГАРНА **Даром**

З осередком американьским, коверти гваранговані, що ніколи не почорніють; показує час так добре як $50 золота годинка, зовсім дармо для тих, хто продасть 24 кусків по 10 цент., котрі продають ся дуже скоро. Замов 24 кусків сейчас, коли продаш вришлів вам $2.40 а ми пришлем тобі прегарну годинку зовсім дармо.

NATIONAL JEWELRY CO.
Dept. 48, Chicago, Ill. 8 12

Йосиф Райхман

Баннир

(Зарядця у п. Ів. Немета)

Посилаю гроші до старого краю. Гроші вислані через мене доходять до краю за 12 днів.

Моя адвокатска і нотаріяльна Канцеларія виробляє всілякі контракти, повномочія, заосмотрені потвердженем конзуля.

Не треба забути, що се перший христіяньский бизнес в Сиренгонї, Па.

Мій адрес такий:

136 Franklin Ave,
Scranton, Pa.

Не забудьте на нумер.

Першій Рускій Американьско-Галицкій Банкъ и Канцелярія Нотаріяльна П. Шевчика.

Высилаю грошѣ до старого краю найбезпечнѣйше и найскорше. Грошъ бувають выплачений въ протягу **12 днѣвъ.** Продаю шифкарты на всѣ корабельнй лінїи до краю и зъ краю зъ тикетами колѣйовыми. Залагоджую всякй справы краёвой, выробляю повномочія, контракты купна и продажи. Увольняю вѣдъ вправъ и контролѣ вѣсковои на цѣлу Америку а за малу заплату ще таньше якъ чужй агенты. Ану браття Русины поли шѣмъ разъ на все чужихъ агентовъ и у всякѣй справѣ удавайтесь до свого человѣка и щирого Русина.

Запамятайте адресу:

PETER SZEWCZYK,
1223 E. Falls Str. Niagara Falls, N. Y.

На продажь грунтъ 28 моргѣвъ въ Устю Рускомъ за дуже приступну цѣну. Голоситись до: W. Saley, 901 Stratford Ave., Bridgeport, Conn.

Продае всякй книги

якъ:

школьнй, молебнй, историчнй, драматичнй, Календарь Ставропигин и проч.

Пиште по катальоги на повышу адресу.

ЮРІЙ ХИЛЯКЪ,

Агентъ „Народного Дому" въ Олифантъ, Па. и на онолицяхъ.

Банковый Бизнесъ

Офисъ Адвонатскій

Банковый Бизнесъ.

Тутъ можете послати свои грошѣ безпечно а оплата дуже тана.

Также продаю шифкарты на всѣ лінїи за ту саму цѣну, що и головнй компанїи.

Хто хоче дати вѣдложити грошѣ, чи лишє на часъ або на процентъ, або въ старомъ краю въ Банку на процентъ, або хоче позичити грошей на добру заруку, най удасть ся до мене.

Офисъ Адвокатскій.

Хто бы хотѣвъ продати або купити собѣ фармы тутъ або домъ въ старомъ краю продати або купити грунтъ, увольнити ся вѣдъ контролѣ войсковои, вѣдъ екзацирки або асентерунку, най прийде до мого офису або менѣ напише

Грошѣ посылайте на money order або Bank Draft на адресу:

GEO. CHYLAK
BOX 368, OLYPHANT, PA.

Въ **ГОТЕЛЮ ХИЛЯКА** найдете всегда свѣже, зимне пиво, імпортованй вина и цигара першои клясы.

Фармы, Фармы!

Єсли хочете забезпечити свою будучность

купуйте фармы въ Алябамѣ,

где зимы нема,
где воздухъ легкій и вода здорова.

Такъ родить ся всѣ, що лишь въ землю вложите.

Найвыста температура въ лѣтѣ не досягне 95 степенѣвъ, ночи холодній.

Хочете въ щастю свои лѣта прожити и дѣтямъ своимъ оставити красный маетокъ, роздумайте и пишѣть о дальшій поясненя.

Оранжи, пичесы, картофля, виниць приносять великій грошѣ.

Акеръ 20 долляровъ
на малй сплаты безъ процентy

На жадане дальшій поясненя зашле Вамъ

M. J. Tylavsky,
Charleroi, Pa.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

СМЪШИЕ.

Розбишаку, засудженого въ зимѣ на смерть, пытає судія день передъ страченемъ, чого бажае собѣ.

— Отъ такъ, прошу о пригорщу свѣжихъ черешень, — каже засужденый.

— Не можь, теперь зима, — вѣдповѣдае судія.

— Власне въ тѣмъ моя прозьба, щобымъ дожывъ ще того часу, коли будуть свѣжи черешнѣ.

— Мамо, поѣдемо на село? Я хочу послухати пѣсень соловѣя...

— Пуста твоя бесѣда, — каже мама, — соловѣй зъ тобою не оженить ся.

ДАРОМЪ ДОСТАНЕТЕ!

Нову докторску книжку мѣстячу въ со ѣ цѣнни інформаціи и рады для пущвн ванонъ в дѣтей, сли пошлете свое ими и адресъ:

O. P. Box 268, Madison Sq., New York

Бачність рускі жінки!

Недавно тому приїхала з старого краю до Виннипегу п. Анна Костюк, руска екзамінована і вчена акушерка. Котра жінка не хоче тяжко бідовати при пологах, як нераз трафляє ся задля браку досьвідченої акушерки, нехай удасть ся до нея.

Адрес: 5-

Mrs. Anna Kostiuk,
79 Mc Gregor Str., Winnipeg, Canada.

Даремні Фарми! 6-

Хочеш довідатись про край де уряд дає новим поселенцям найгарнійшу землю зовсім даром, про край де 100.000 Русинам тепер добре поводить ся.

Великий Канадийский Північний Захід.

Сли так, то не занедбай післати малу суму, бо лишь $1 як річну предплату на одиноку руску часопись в Канади, часопись яка що тижня переповнена фактами про поступ сего краю, особливо між Русинами там поселеними.

Канадийский Фармер
P. O. Box 82, Winnipeg, Can.

ПРОТИ ОГНЯ,

одиноконій славяньскій агентъ
въ Лакована Каунті.

JOHN A. KOMARA,

напротивъ словеньского костела,
1676 OLYPHANT, PA.

ДОКТОРЪ ПРАВЪ
ЮЛІЯНЪ ЧУПКА,
—адвокатъ,—
3 N. Main Str., Wilkes-Barre, Pa.
въ Банку Немета.
P. O. Box 372.

Его офісъ въ Scranton, Pa. е на 136 Franklin Ave. въ Банку Рахмана. Але до Скрентонъ правѣдиае тѣлько кождого понедѣлка и четверга вѣдъ годины 8-ои до 8-ои веч.

Всѣ справы амерыканьскій въ повѣтахъ Лякерне в Лякована.

Хто маѣ справу ґрунтову, або хоче вѣдобрати грошѣ або спадокъ въ старѣмъ краю, най удасть ся до адвоката Чупки, бо вѣнъ бувъ адвокатомъ въ Галичинѣ.

Всѣ контракты, правни паперы и пѣлномочія. 46-6

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ
Д. ГОЛОДА
18 Green str., JERSEY CITY, N.J.

Кождій Русинъ маючій яку небудь потребу въ Ню Йорку, чи въ околици, повиненъ вступити до того готелю, бо тутъ достане найздоровшій и найтаньшій напитки всякого рода и порядку, не най лучше куштувати шифкарту.

ГАВРІЛЪ МАЛИНЯКЪ
WHOLESALE
Cor. Franklin & Spruzheim Sts.
SHAMOKIN, PA.

Маѣ завсѣгды на складѣ свѣже, добре пиво въ великихъ и малыхъ бочѣнкахъ зъ найлучшихъ броваровъ, горѣвки и лікеры найлѣпшого гатунку.

Братя! замовляйте у свого!

SOCIALISM is the coming issue in politics. You may be for it or against it, but in either case you need to understand it, and so you need to read

The International Socialist Review

Ask your newsdealer for it or send 30 cents for a three month's subscription and a copy of Socialism and Farmers. No free copies.
CHARLES H. KERR & COMPANY, Publishers
56 FIFTH AVENUE, CHICAGO

Dr. F. J. Meek,
(МИКОЛАЙЧИК)
СПЕЦІЯЛІСТ
СЛАБОСТЕЙ
ЖІНОЧИХ,
ДИТЯЧИХ
І ВЕНЕРИЧНИХ.
Жони при породѣ дізнаютъ особлившої опіки.

Офіс: 227 N. Shamokin Str. } Телефон
SHAMOKIN PA. } Nr. 1673

РЕСТАВРАЦІЯ И КАВЯРНЯ
TROMETTER'S
(Трометеръ)
при Рединьскѣмъ дипѣ въ Shamokin, Pa.
Снѣдания, Обѣды, Вечерѣ

Въ кождѣмъ часѣ можна дѣстать такъ горячѣ якъ и зимній перекуски. Потравы прилагоджені на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга солідна. Окремі комнаты для родинъ. Найлучшій вина, пива, лікеры, горѣвки и всѣ можливѣ напитки. Цѣна дуже мала.

Выробляє брацкѣ шапкѣ, шапки вѣдинаки, хоругви, уніформы.

Пѣнникъ и проби висылає даромъ.

Можете писати до насъ по руски, сло еньски або польски.

R. H. Morgan. 23 N. Main str Scranton, Pa

Воздух, яким бідних асмо.

Чоловік може жити кілька день без їди або води, але без водня мусить умерти в кількох минутах.

Люди терплять так само в причині браку водня, хотяй він вільний для всіх, як в браку поживи! Чому? Бо если стѣни твоїх легких о здорові, то кров не може втягати в себе водня через делікатні стѣни воздушних комірок.

Дра Jean Sirrom Грудна Медицина

робить легки здоровими через те, що лічить стѣнки воздушних комірок. Є се певний лік на **Кашель, Простуду, Гей Фівер, Бронкітіс,** також лічить певно тяжші грудні слабости: **Запаленє Легких і Сухоти.**

Если терпиш рівночасно на **Затверджене** треба уживати Дра JEAN SIRROM'S Жолудковоѣ Медицини разом з Медициною Грудною.

Ціна **1.00 дол.** за фляшку. Шість фляшок старанно опакованих посилаємо на який будь адрес по одержаню почтового моні-ордеру на суму **5.00 дол.**

Правдивість лікѣв стверджуѣ наш підпис на корку

Morris Forst & Co., Pittsburg, Pa.

Одинокі продавці в Сполучених Державах і Канаді

Дра JEAN SIRROM'S **Медицини на Печінку $1.00 фляшка**
Дра JEAN SIRROM'S **Медицини на Жолудок $1.00 фляшка.**

Вживають їх доктори і шпиталі по цѣлім свѣті.

ЧИТАЙТЕ!

Хто прислє на „Свободу" 2 доляры, той достане въ дарунку книжокъ вартости **75 центѣвъ,** якѣ собѣ самъ выбере.

Хто прислє на „Читальню" 1.50 дол., той достане въ дарунку книжокъ вартости **75 центѣвъ,** якѣ собѣ самъ выбере.

Хто прислє намъ 2.50 дол., той буде доставати черезъ 12 мѣсяцѣвъ часопись „Свободу", або просвѣтнѣ книжочки „Читальню", а кромѣ того достане въ дарунку прегарну книжку **„Житє Іесуса Христа".** Книжка ся маѣ 300 сторѣнъ друку и 75 образковъ; оправлена въ сильнѣ червоне полотно зъ золотыми вытискамя. **Коштуѣ 1.50 дол.**

Хто прислє намъ 3.50 дол., той буде достававати черезъ 12 мѣсяцѣвъ „Свободу" або „Читальню" а кромѣ того достане въ дарунку **Библію Старого и Нового Завѣта,** що маѣ 1000 сторѣнъ и **коштуѣ 2 доляры.**

Хто прислє намъ 4.50 дол., той буде достававати черезъ 12 мѣсяцѣвъ „Свободу" або „Читальню" а кромѣ того достане в дарунку **„Новый Завѣтъ"** въ церковнѣй мовѣ зъ перекладомъ на нашу мову. Ся прегарна книжка маѣ около 1000 сторѣнъ и **коштуѣ 4.00 дол.**

Списъ книжокъ, якѣ даемо въ дарунку:

* Америка	15 ц.
* Ангелъ та пустельникъ и т. п.	15 ц.
Біблія Велика	2.00
Борба клясъ и чому роботники орґанізують ся	15 ц.
Весела книжочка въ образками	30 ц.
* Грѣхи міліонерѣвъ и т. п. С. 7	15 ц.
Дещо въ исторіи православной місіи въ Америцѣ	10 ц.
Дещо про звѣрята	30 ц.
* Двѣ левады и т. п. С. 5	15 ц.
* Дорога любови, то Божа дорога С. 6	15 ц.
Жовнѣръ	10 ц.
Журавлѣ	15 ц.
Житє Исуса Христа	$1.50
* Житє, варѣбки, організациі и т. п. въ Спол. Держазахъ	15 ц.
Зубъ за зубъ	10 ц.
* Казки про Жидів	15 ц.
Исторія Руси въ образками	10 ц.
Капіталъ и праця	15 ц.
* Книжка Рахункова	50 ц.
*Календарь	25 ц.
Марія	10 ц.
* Наверненый Грѣшникъ	20 ц.
Народный рухъ австро-угорскихъ Русинѣвъ	15 ц.
Новый Завѣтъ	4.00
Образки и загадки	10 ц.
Оповѣданя	15 ц.
Оповѣданя про злыдрихъ богѣвъ	10 ц.
Про вѣдступникѣвъ вѣдъ рос. православія	10 ц.
* Про нутро землѣ	25 ц.
Подземнѣ скарбы	25 ц.
Покуса	10 ц.
Псалтырь	1.00
Розмова Поляка, зъ Русиномъ	10 ц.
Руско англійскій словарецъ	20 ц.
* Релігійнѣ вѣрованя старинныхъ народѣвъ	20 ц.
Смерть	10 ц.
* Стародавнѣ казки та оповѣдання	15 ц.
* Страйкъ	20 ц.
Тарасъ Шевченко	15 ц.
Гимко Гаврилюкъ	15 ц.
Унія въ Америцѣ	20 цнт.
* Хто въ чого жіе	15 ц.
* Якѣ то є люде на земли, въ 20 образками	50 ц.
* Якъ мужикъ ходивъ до царя правды шукати	15 ц.

Золоте перо Celtric 1.00 дол. Золоте перо Sanford 2.00 дол.

Атлясъ цѣлого свѣта, англійскій, 105 мапъ, надъ 300 сторѣнъ, подае имена и людность 40.000 мѣстъ цѣлого свѣта 1.00 дол.

Мапа Сполученыхъ Державъ и цѣлого свѣта 4 стопы широка а 6 стѣпъ довга (инша продають по 5 дол.) у насъ лишь 2 дол.

Пишѣть Вашѣ замовленя на сѣй картцѣ:

Мѣсце, день, мѣсяць 1906

До редакціи „Свободы" въ Скрентонъ, Па.

Посылаю Вамъ $....., за що прошу высилати менѣ черезъ 12 мѣсяцѣвъ (тутъ треба написати, чи хочете „Свободу" чи „Читальню") .....

На дарунокъ прошу менѣ прислати слѣдуючѣ книжки:

	Цѣна дол.	Цѣна цнт.
Разомъ		

Мѣй докладный адресъ (имя и прозвище):

(нумеръ дому и улиця)

(мѣсто и стейтъ)

Адресъ треба всегда выписати англійскими буквами и то дуже выразно.

Зъ замовленями спѣшѣть, бо такѣ дарунки не будемо довго давати.

Адресуйте:

Svoboda, Box 353, Scranton, Pa.

Новый Завѣтъ

Господа Нашого Исуса Христа въ языцѣ церковно-словеньскѣмъ зъ переводомъ на языкъ народно-рускій зъ поясненями; О. А. Бачиньского, за одобренемъ и благословенемъ Митрополита. Сторѣнъ 992.

Цѣна 4 доляры.

Псалтырь

въ языцѣ церковно-словеньскѣмъ зъ переводомъ на языкъ народно-рускій, зъ поясненями; о. А. Бачиньского; за одобренемъ Митрополита. Сторѣнъ 286.

Цѣна 1 дол.

Обѣ книжки разомъ 4.50 дол.

Замовленя вразъ зъ грѣшми посилати на адресу:
SVOBODA, Box 353, Scranton, Pa.

Посылайте грошѣ черезъ Рускій Народный Дѣмъ и черезъ нашихъ посередниковъ.

Хто посылае грошѣ до краю просто черезъ Р. Н. Дѣмъ, най выпише, що потреба, на карточцѣ поникше:

Имя и назвиско того, кому посылаете грошѣ .....

Де мешкае (село або мѣсто) .....

Послѣдна почта .....

Кѣлько коронъ ..... На се посылаю долярѣвъ .....

Назвиско посылаючого .....

Адресъ посылаючого .....

Тоту карточку треба вырѣзати и пѣслати разомъ зъ чекомъ або моніордеромъ, выписанымъ на имя A. Sharshon, Shamokin, Pa. на адресу Rev. N. Strutynsky, 7 Stewart Place, Elizabeth, NJ.

За 10 до 12 днѣвъ грошѣ вже будуть доручены у краю.

Заразомъ подаемо имена посередниковъ, котрѣ стало посылають грошѣ черезъ Р. Н. Дѣмъ.

„Свобода", Scranton, Pa.
Юрій Хилякъ, Olyphant, Pa.
Юрій Фалатъ, Priceburg, Pa.
С. Ядловскій, Jersey City, N J.
Ив. Голда, Mt. Carmel, Pa.
Ив. Тарбай, Elmira, N. Y.
Ив. Глова, Shamokin, Pa.
К. Котанчикъ, Shamokin, Pa.
Й. Стеткевичъ, „
А. Шаршонъ, „
Н. Джмеликъ, Smokerun, Pa.
Т. Церкотъ, Ansonia, Conn.
Д. Капитула, McAdoo, Pa.
Гр. Ковалевичъ, Sayre, Pa.
Ив. Буриткинъ, Buffalo N. Y.
Мих. Кричфалуши, Brownsville, Pa.
М. Турокъ, Priceburg, Pa.
Т. Каськовъ, McKeesport, Pa.
Ив. Дзінкъ, Iessup, Pa.
Т. Поливка, Hazleton, Pa.
М. Сенчакъ, Deferiet, N. Y.
В. Брезянъ, Terryville, Conn.
П. Гера, Leetsdale, Pa.
М. Полянскій, Auburn, N. Y.
Ив. Лещишинъ, Buffalo, N. Y.
Гр. Сидоръ, Pittsburg, Pa.
Д. Мерена, Cohoes, N. Y.
Ив. Воргачь, Mt. Carmel, Pa.
П. Леньо, Christopher, Pa.
М. Петровскій, St. Louis, Mo.
Т. Глива, Manor, Pa.
О. Ставискій, Excelsior, Pa.
П. Галайда, Scenery Hill, Pa.
С. Демчко, Shenandoah, Pa.

Цѣна, кѣлько бере Р. Н. Дѣмъ за австрійский грошѣ, если хто посылае просто до насъ:

За	5	коронъ	1	дол.	17	цнт.	За	170	коронъ	34	дол. 88 цнт.
„	10	„	2	„	20	„	„	180	„	36	„ 92 „
„	20	„	4	„	25	„	„	190	„	38	„ 96 „
„	30	„	6	„	28	„	„	200	„	41	„ 00 „
„	40	„	8	„	33	„	„	300	„	61	„ 45 „
„	50	„	10	„	37	„	„	400	„	81	„ 85 „
„	60	„	12	„	42	„	„	500	„	102	„ 25 „
„	70	„	14	„	46	„	„	600	„	122	„ 90 „
„	80	„	16	„	50	„	„	700	„	143	„ 40 „
„	90	„	18	„	55	„	„	800	„	163	„ 70 „
„	100	„	20	„	60	„	„	900	„	184	„ 30 „
„	110	„	22	„	64	„	„	1000	„	204	„ 80 „
„	120	„	24	„	68	„	„	2000	„	409	„ 50 „
„	130	„	26	„	72	„	„	3000	„	614	„ 20 „
„	140	„	28	„	76	„	„	4000	„	816	„ 50 „
„	150	„	30	„	80	„	„	5000	„	1021	„ 00 „
„	160	„	32	„	84	„					

Посередникамъ належить ся крѣмъ того за почту и папѣрь.

Русины! Оденъ шеръ Р. Н. Дому коштуе $25.00. Сего року дівіденда буде 8 процентъ. Хто хоче купити шеры, най напише чекъ або моні-ордеръ на имя A. Sharshon (Shamokin, Pa.) и най той чекъ разомъ зъ листомъ зашле на адресу Rev. N. Strutynsky, 7 Stewart Place, Elizabeth, N. J.

Р. Н. Дѣмъ пожичае грошѣ на праперты на першій моргічь на 6 процентъ.

Фарми! Фарми! Фарми!

Щасливий независимий чоловік, над котрим нема „баса". Хто се! Се фармер! Одна лиш фарма обеспечує чоловікови певну будучність. Сотки краянів купили з нас фарми сего року і чують ся щасливими, бо не грозить їм калїцтво або смерть. Прийдіть і Ви до нас а поможемо Вам стати самостійними. Купіть собі фарму. Голосіть ся до:

John Jelinek, 1116 Pine Alley, Braddock, Pa.

Оденъ зънайбѣльшихъ броваровъ въ Америцѣ.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПОСѢБЪ, БЕЗЪ ВСЯКИХЪ ПРИМѢШОКЪ.

Хто лишь разъ покоштуе сего нива, то иншого вже не хоче пити.

Голова вѣдъ него нѣколи не болить бо есть здорове и поживне.

НЕ ТРЕБА ЄГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.